

ELVERUM
KOMMUNE

Årsregnskap 2016

Årsberetning og regnskap 2016

Innholdsfortegnelse

ÅRSBERETNING 2016	5
Rådmannens kommentar	5
Kommentarer til de økonomiske resultater	7
Årets resultat	7
Sektorenes og stabenes driftsresultater	7
Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen	8
Utvikling i kommunens økonomiske handlefrihet	8
Utvikling i driftsinntekter og driftsutgifter	9
Selvkostområdenes innvirkning på driftsregnskapet	13
Balanseregnskapet	14
Kommunens egenkapital	14
Finansforvaltning	17
Styring – ledelse – kontroll	18
Overordnet styring	18
Kontroll	18
Årshjul.....	18
Likestilling og mangfold i arbeidslivet	20
Arbeid med etikk og verdigrunnlag	21
ÅRSREGNSKAPET FOR 2016	22
Regnskapsprinsipper	22
Årets resultat	22
Driftsregnskapet	22
Investeringsregnskapet	22
Spesielle regnskapsmessige forhold	22
Disponering av årets resultat	22
Økonomiske oversikter	23
Regnskapsskjema 1A – Driftsregnskapet.....	23
Regnskapsskjema 1B – Fordelt til drift	24
Regnskapsskjema 2A – Investeringsregnskapet	25
Regnskapsskjema 2B – Investeringsregnskapet prosjektene	26
Balanseregnskapet ved årets utløp	28
Økonomisk oversikt – Drift	29
Økonomisk oversikt – Investering	30
Rådmannens og økonomisjefens underskrifter	31
Investeringsregnskapet	32
Netto pr KOSTRA-funksjon pr sektor/stab	32
Driftsregnskapet	35
Regnskap sammenlignet med rammebudsjett pr sektor/stab	35
Inntekt/utgift inkl. finansposter mot rammebudsjett pr sektor/stab spesifisert	35
Driftsregnskapets felleskapittel Ansvar / Tjeneste.....	37
Generalbalansekonto med sektor kode ved årets utløp	43

NOTER	45
Note 1 – Regnskapsprinsipper	45
Note 2 – Kommunens organisering	47
Note 3 – Spesifikasjon av endring i arbeidskapital	48
Note 4 – Pensjon	49
Note 4a – Pensjon EKP	50
Note 4b – Pensjon SPK	51
Note 4c – Pensjon KLP	52
Note 5 – Konsekvenser av bokført premieavvik	53
Note 6 – Garantiansvar	54
Note 7 – Fordringer og gjeld til kommunale foretak, bedrifter og samarbeid	55
Note 8 – Aksjer og andeler	56
Note 9 – Avsetninger og bruk av avsetninger	57
Note 10 – Kapitalkonto	58
Note 11 – Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk og udekket/udisponert	59
Note 12 – Gjeldsforpliktelser	60
Note 13 – Tap på fordringer	61
Note 14 – Anleggsmidler	62
Note 15 – Finansielle omløpsmidler	63
Note 16 – Interkommunalt samarbeid	64
Note 17 – Investeringsprosjekter	65
Note 18 – Etterkalkyle for selvkosttjenester	66
Note 19 – Årsverk, godtgjørelse, revisjonshonorar	68
Note 20 – Vesentlige fremtidige forpliktelser	69
Note 21 – Prinsippendringer	69
Note 22 – Gjennomføring av strykninger i årets driftsregnskap	69
Note 23 – Samhandlingsreformen – hovedprinsipper for estimatet	70
Note 24 – Oversikt over løpende rentesikringer	70
Note 25 – Lånegjeldsoppgave detaljert – med beregning av minsteavdrag	71

ÅRSBERETNING 2016

Rådmannens kommentar

Etter merforbruket i 2014 på 26,7 mill. kroner som må dekkes inn i løpet av to år, vedtok kommunestyret i mai nedjusteringer av driften for 2015 for å sikre at dette året kunne avsluttes som et minimum i balanse. Det ble deretter gjennomført ytterligere justeringer av driftsbudsjettet for å dekke inn dette merforbruket i budsjettåret 2016.

Rådmannen konstaterer med tilfredshet at virksomheten har maktet å gjennomføre disse tiltakene uten at det i vesentlig grad har gått ut over resultatene i brukerundersøkelser som er gjennomført ved årsskiftet, og i tillegg kan vise et mindreforbruk i forhold til budsjettet på 7,7 mill. kroner, som står til kommunestyrets disposisjon.

Dette har vi oppnådd gjennom stor innsatsvilje fra medarbeiderne i alle sektorer og staber, samt et godt samarbeid mellom politikere og administrasjon. I den økonomiske oppfølgingen gjennom året har det vært en del negative prognoser i tertialrapporter og månedsrapporter som antydte at vi kunne få et resultat marginalt på feil side. Men gjennom en sluttspurt i årets siste måneder, samt bedre uttelling på en del større poster som først kan føres i årsoppgjøret, endret resultatet seg. Viktige grunner til dette er en bedre skatteinngang enn forventet, samt at kostnader til pensjon ble lavere enn prognostisert.

Årets netto driftsresultat viser et overskudd på 40,4 mill. kroner som utgjør ca. 2,5 % av brutto driftsinntektene. Normkravet fra Teknisk beregningsutvalg er satt til 1,75 %. Elverum kommune har både i 2015 og 2016, for første gang på mange år et resultat som er bedre enn normkravet.

Etter foretatte fondsdisponeringer reduseres årsresultatet til et mindreforbruk i forhold til budsjett for året på kr. 7.681.884,-. Det er da verd å merke seg at dekning av merforbruket fra 2014 på kr. 26.659.417,- er postert i driftsregnskapet slik kommunestyret har vedtatt, og at kommunen kan meddele Fylkesmannen at inndeckning er foretatt i henhold til budsjett.

Aktiviteten har også i 2016 vært høy og kommunen får 97,2 mill. kroner mer enn budsjettet i totale driftsinntekter. Herav viser inntektene fra skatt og rammetilskudd en merinntekt på ca. 20,4 mill. kroner. 43,3 mill. kroner av merinntektene er sykelønsrefusjoner som må ses mot vikarutgifter.

Tjenesteproduksjonen i kommunen har imidlertid sjelden full kostnadsdekning gjennom brukerbetaling og refusjoner. Når aktivitetsnivået og inntektene vokser ut over budsjettet, stiger også de tilhørende kostnadene.

Flere sektorer og staber viser forbedrede resultater fra 2015 til 2016, men det er utfordringer for Teknikk og miljø, Familie og Helse, NAV og Pleie og omsorgssektoren. I tillegg til noen marginale merforbruk i SI- og Økonomistaben. Totalt sett har disse sektorene et merforbruk på 21 mill. kroner ut over bevilget ramme. De øvrige sektorer som har mindreforbruk utgjør til sammen 5 mill. kroner. Totalt sett viser sum ordinære driftsutgifter et merforbruk i forhold til budsjett på 91,4 mill. kroner. Det høye aktivitetsnivået har dermed gitt et brutto driftsresultat som er ca. 3,9 mill. kroner bedre enn budsjettet. Det er den gode skatteinngangen som er hovedårsaken til dette, siden økt aktivitetsnivå i den ordinære driften sjelden har full kostnadsdekning.

Det er derfor viktig at aktivitetsnivået holdes under kontroll. I «Årsmeldingen fra virksomhetene» vil rådmannen søke å analysere om det høye aktivitetsnivået er et resultat av økning av brukere med rettigheter og aktiviteter styrt av utenforstående, eller om vi selv legger oss på et for høyt tjenesteomfang eller kvalitetsnivå i forhold til våre mål.

Inntektsveksten for 2016 er på 7,5 %, mens utgiftene øker med 6,0 % i forhold til 2015. Dette indikerer at kommunen på tross av et aktivitetsnivå over budsjett, fortsatt er på den kursen som det ble lagt opp til i løpet av 2015. De vanskelige og upopulære avgjørelsene vedrørende driftsnivået som måtte til, har virket. De ansatte har gjennomført dette på en måte som gjør at det ikke gir vesentlige negative utslag på bruker- og innbyggerundersøkelser. Rådmannen finner grunn til å berømme de ansatte for den innstilling de her har vist gjennom dette arbeidet.

Med det ambisjonsnivå på investeringer kommunen har lagt opp til i inneværende Handlings- og økonomiplanperioden 2017-2020 blir det fortsatt utfordrende. Finanskostnadenes andel av inntektene er økende, og det krever nøkternhet i utviklingen i den ordinære driften. Vi har også gjennom 2016 opplevd en lavere befolkningsvekst enn det som ligger til grunn i Handlings- og økonomiplanen. Hvis dette fortsetter vil inntektsanslagene i økonomiplanen være for høye, noe som vil forverre forholdet mellom ordinære driftskostnader og finanskostnader, og kan i verste fall tvinge kommunen til å revurdere sin investeringsplan.

Kommunen har en samlet lånegjeld pr 31.12.16 på kr 1 920 mill. hvorav kr 360 mill. er lån i Husbanken til videre utlån. Lånegjelden utgjør etter dette 118 % av kommunens driftsinntekter, mens fylkesmannens anbefaling er 50 % av

ÅRSBERETNING

inntekten. Det er her viktig å merke seg at 321 mill. kroner av opprinnelige vedtatte låneopptak for 2016 er utsatt til 2017, grunnet forsinkelser i investeringsprosjekter. Hadde dette blitt gjennomført, ville lånegjelda utgjort ca. 138 % inntektene.

Investeringsnivået er fortsatt høyt, og kommunen har en lav selvfinansiering av investeringer. For 2016 lå den på 10,6 %, mens normtall for en sunn kommuneøkonomi er satt til 33 %.

Høye investeringer over tid med lav egenkapitalandel setter store krav til brutto driftsresultat, for at kommunens økonomi skal kunne absorbere de økte kostnadene til renter og avdrag. I denne situasjonen må det kunne sies at Elverum kommune er sårbar for fremtidige renteøkninger og en fortsatt lavere befolkningsvekst enn det som ligger til grunn for investeringsplanen.

Balansen viser at egenkapitalen fortsatt er utilfredsstillende selv om årets resultat har styrket den noe. Likviditeten målt gjennom arbeidskapitalen utgjorde ca. 10,1 % av driftsinntektene i 2015, men har sunket til 6,5 % ved utgangen av 2016. Normen er på 8 – 10 %. Grunnen til nedgangen skyldes utsettelse av deler av planlagt låneopptak i 2016.

Vi har som følge av utsatt gjennomføring av vedtatte investeringer hatt et svært høyt nivå på ubrukte lånemidler. Og det er bevisst foretatt en reduksjon av låneopptak til investeringer under utførelse. Ubrukte lånemidler var ved forrige årsskiftet ca. 159,6 mill. kroner, som gjennom 2016 er redusert til ca. 38,8 mill. kroner. Noe som er et mer naturlig nivå i et finansmarked hvor det ikke lenger er vesentlige rentemarginer å oppnå på innlånte penger.

Dette betyr at vi nå har en sunnere likviditetssituasjon som følge av de to siste års fondsoppbygging fra driften, selv om nøkkeltallet vedrørende arbeidskapitalen ble redusert noe gjennom 2016. Det betyr også at vi må være svært forsiktig med forbruk fra fondene, før akkumulert premieavvik er redusert ytterligere, hvis vi ikke skal sette oss selv i en presset likviditetssituasjon.

Handlings- og økonomiplanen 2017 – 2020 har svært nøkterne driftsrammer for virksomhetene, men det er budsjettert med reserver (netto driftsresultat) for å kunne fange opp uforutsette hendelser virksomhetene ikke kan håndtere innenfor sine driftsrammer. Resultatet av retaksering av markedsverdiene som grunnlag for eiendomsskatten er nå kjent, og vi kan konstatere at inntektsestimatene som følge av dette er i overensstemmelse med økonomiplanens forutsetninger.

Årets og fjorårets resultat og den vedtatte Handlings- og økonomiplan, viser at vi har snudd den negative trenden vi har opplevd over noen år. Uansett vil det fortsatt kreves betydelig nøkternhet, både vedrørende drift og investeringer, og vi må spesielt ha fokus på å kontrollere aktivitetsveksten. Samtidig må vi følge nøye med på befolkningsutviklingen. Den estimerte veksten som ligger til grunn for økonomiplanen er ikke nådd de siste to årene.

Kommunen har satt seg et mål om sunn kommuneøkonomi, og det må fortsatt styres med stram hånd for å klare å oppnå det.

Elverum 30.03.2017

Kristian Trengereid
Rådmann

Kommentarer til de økonomiske resultater

Årets resultat

ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT			
Beløp i 1000 kr	2014	2015	2016
Sum driftsinntekter	1 451 499	1 507 788	1 620 939
Sum driftsutgifter ekskl. avskrivn.	1 436 576	1 409 036	1 493 128
Brutto driftsresultat	14 923	98 752	127 811
Netto finansutgifter	52 038	70 269	87 407
Netto driftsresultat	-37 115	28 483	40 404
Netto avsetninger	-10 457	28 416	32 721
Overført til investering	1	0	1
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-26 659	67	7 682

Årets driftsregnskap legges fram med et regnskapsmessig mindreforbruk på 7.681.884 kroner. Netto driftsresultat er på 40,4 mill. kroner. Noen viktige avvik i forhold til budsjett er:

➤ Sektorenes resultater	-16 mill. kr
➤ Mer frie inntekter herav skatt	4 mill. kr
➤ Mer frie inntekter, herav inntektsutjevning	16 mill. kr
➤ Lavere pensjonsutgifter fra pensjonsselskapene	3 mill. kr
➤ Mindreforbruk lønnsreserven	10 mill. kr
➤ Felles innsparinger, som ikke er fordelt	-14 mill. kr

Sektorenes og stabenes driftsresultater

Netto resultat for alle sektorene samlet viser merforbruk på 16 mill. kroner etter at forbruk og avsetning til driftsfond er hensyntatt. Se tabellen nedenfor. I 2015 var tilsvarende tall 14,6 mill. kroner.

Det har vært merforbruk i flere sektorer i 2016. PRO hadde et merforbruk på 9,6 mill. kroner som hovedsakelig knyttes til lavere refusjon på ressurskrevende brukere. NAV har et merforbruk på 3,7 mill. kroner, dette knyttes i hovedsak direkte til utbetalinger til brukere, boutgifter og livsopphold. Sektor for familie og helse har merforbruk på 5,2 mill. kroner. Det meste forklares med store utgifter til barnevern, da fortrinnsvis oppholdsutgifter i institusjoner. På teknikk og miljø forklares merforbruket på 1,7 mill. kroner med svikt i inntekter fra parkering.

Det vises til kommunens samlede årsmelding for en nærmere analyse av sektorenes økonomiske resultater og resultater i forhold til mål.

Rådmannen har i henhold til økonomireglementet lagt følgende til grunn i regnskapet:

- Sektorer med mindreforbruk har ikke ved regnskapsavslutningen fått beholde og tatt med seg overskuddet over til 2017. Rådmannen vil vurdere om dette skal foreslås i regnskapssaken som legges fram for kommunestyret.
- Økonomireglementet sier at sektorer og staber med merforbruk må dra med seg merforbruket og får nedjustert framtidige driftsrammer. Merforbruket registreres i regnskapet og dekkes inn ved rammetrekk i budsjettet, normalt over to år. Dette er ikke gjennomført som memoriaposteringer i 2016. Rådmannen vil fremme forslag i regnskapssaken til kommunestyret om hvorledes man skal forholde seg til avregning av dette, alternativt om det anbefales at inndekking ikke gjennomføres.

Tabellen nedenfor viser sektorenes netto resultater i forhold til budsjett.

Resultat 2016				
Driftsresultat Sektorer og staber	Før forbruk/avsetn driftsfond	I % av bto driftsutgift	Netto avsetning	Resultat i regnskapsdok.
Rådmann	2 068	10	-1 222	846
Teknikk og miljø	-2 055	-3	-665	-2 720
Eiendom	287	1	-24	263
Oppvekst	3 003	1	-2 577	426
Familie- og helse	-4 022	-3	-1 140	-5 162
NAV	-3 278	-6	-88	-3 366
Kultur	2 674	2	-303	2 371
Pleie-, rehab-, omsorg	-11 364	-2	1 698	-9 666
Pesonal	1 049	8	0	1 049
Service	-74	0	35	-39
Økonomi	-6	0	0	-6
	-11 718		-4 286	-16 004
Sum merforbruk	-20 799			-20 959
Sum mindreforbruk	9 081			4 955

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen

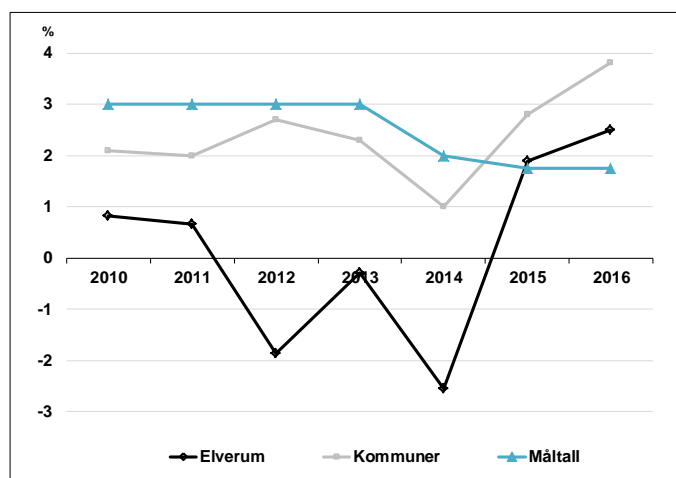
Utvikling i kommunens økonomiske handlefrihet

Netto driftsresultat er et mål for hvor mye kommunen sitter igjen med av driftsinntektene etter at driftsutgifter, netto renter og avdrag er betalt. Netto driftsresultat gir m.a.o. uttrykk for om kommunens virksomhet i løpet av året har vært på egenkapitalen eller om virksomheten har ført til at egenkapitalen har økt. Netto driftsresultat er derfor det sentrale begrepet for vurdering av kommunens handlefrihet. Staten bruker også netto driftsresultat som den primære indikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. For å oppnå en sunn økonomisk utvikling, bør netto driftsresultat over tid utgjøre ca. 1,75 % av de samlede driftsinntektene. Driftsresultatet skal over tid dekke kostnader som slitasje og verdiforringelse på bygninger, inventar, maskiner etc., fange opp svingninger i inntektsnivået fra et år til et annet og generere nødvendig egenkapital til investeringer.

Årets netto driftsresultat er på 40,4 mill. kroner og utgjør 2,5 % av brutto driftsinntekter. Dette er forbedring fra fjoråret, og ligger over anbefalingen fra KS på 1,75%.

Resultatutvikling 2010 – 2016

Utvikling i netto driftsresultat

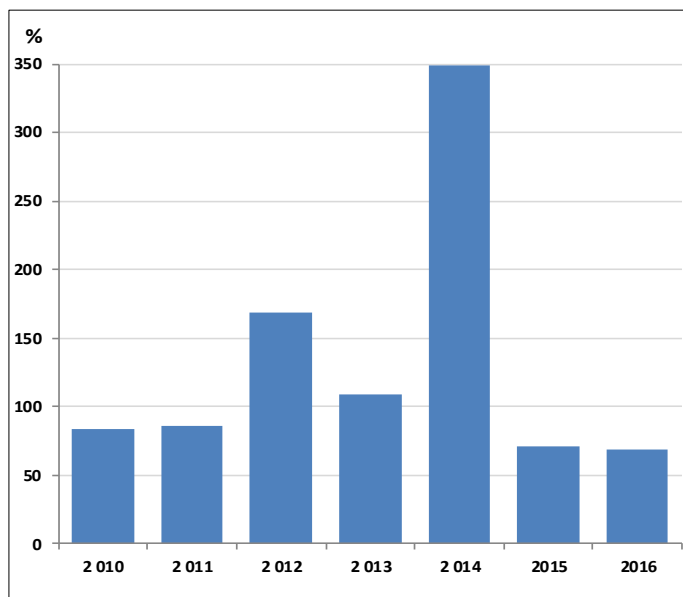

Grafen viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene og gir uttrykk for utviklingen i kommunens handlefrihet sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Elverum kommune hadde solid forbedring i netto driftsresultat fra 2014 til 2015. Den gode trenden har fortsatt i 2016, noe som også gjenspeiler utviklingen i landet forøvrig. KS sin norm for netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter har vært 3 %, men er nå redusert til 1,75 %. Elverum kommune hadde i 2016 et netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter på 2,5 %. Landsgjennomsnittet var 3,8 %.

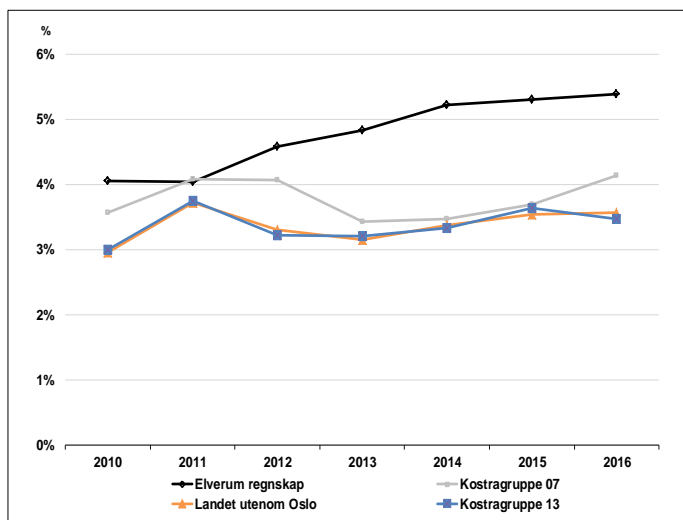
Rente- og avdragsbelastning

Grafen viser hvor stor del av brutto driftsresultat som benyttes til å dekke netto kapitalkostnader. Forholdstallet sier noe om kommunens handlefrihet. Kapitalkostnadene må dekkes av driftsinntektene. **Det som blir igjen, bidrar til å styrke egenkapitalen.**

Grafen viser at kommunen siden 2014 har hatt en solid resultatforbedring, siden man nå er i en situasjon hvor brutto driftsresultat dekker netto renter og avdrag (under 100 prosent). Med et brutto driftsresultat eksklusive avskrivninger på 127,8 mill. kroner, og en netto finanskostnad på 87,5 mill. kroner gir dette en rente- og avdragsbelastning på 71,2 %.

Finanskostnader målt mot brutto inntekt

Grafen viser at Elverum kommune har høye finanskostnader. Dette skyldes at kommunen i stor grad har lånefinansiert sine investeringer.

Grafen sammenligner Elverum kommune mot KOSTRA-gruppe 7 og 13 (kommunen var i gruppe 7, men er tatt inn i KOSTRA-gruppe 13 fra 2014 etter at vi passerte 20 000 innbyggere).

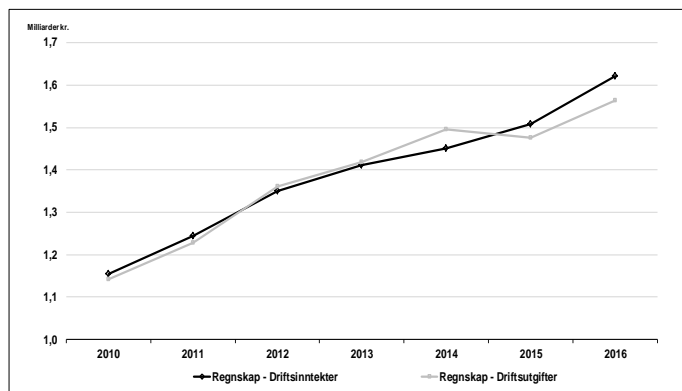
I årene 2013-2015 er tallene for Elverum justert for ekstraordinære utbytter fra E-verket. Dette for å illustrere hvilket nivå kommunen ville ligget på med ordinært utbytte.

Finanskostnadenes andel av brutto driftsinntekter har fra 2010 til 2016 økt fra 4,1 % til 5,4 %. Dette fører til tilsvarende reduserte ressurser til den ordinære driften. I forhold til landsgjennomsnittet brukte Elverum

kommune 1,8 % mer av inntektene til finansutgifter i 2016.

Utvikling i driftsinntekter og driftsutgifter

Utvikling i inntektene er en sentral rammebetingelse for kommunen, fordi kommunen bare i liten grad kan påvirke inntektsnivået. Kommunene får fastsatt sine inntekter gjennom politiske vedtak i Stortinget. Kommunene kan selv påvirke nivået på eiendomsskatt og brukerbetaling, men det er her sterke begrensninger gjennom lover og forskrifter. Siden inntektene i stor grad styres av andre, vil kommunens styringsmuligheter ved siden av å fastsette nivået på eiendomsskatten, ligge i å styre driftsutgiftene og finansutgiftene, slik at kommunen til enhver tid har gode driftsmarginer og god balanse mellom drift, investeringer og likviditet.

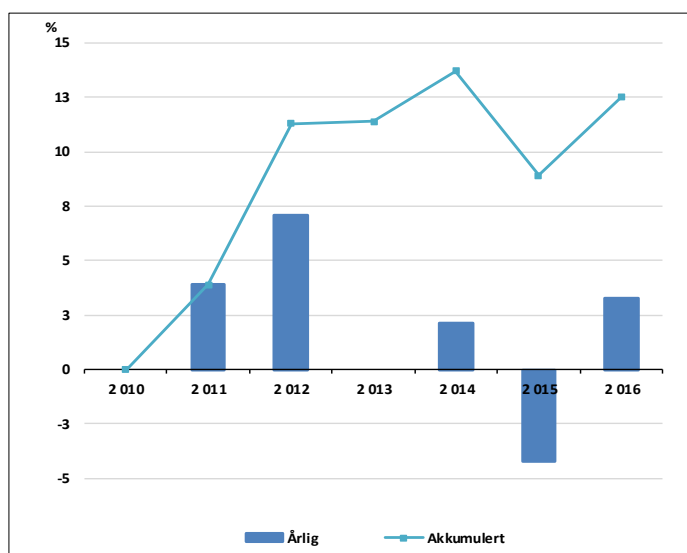
Vekst driftsinntekter/-utgifter 2010 – 2016

Grafen viser utviklingen i driftsinntektene og driftsutgiftene.

I 2015 og 2016 ble inntektsveksten større enn utgiftsveksten. Driftsinntektene har det siste året økt fra 1 508 mill. kroner til 1 621 mill. kroner, det vil si med 7,5 %. Driftsutgiftene har siste år økt fra 1 476 mill. kroner til 1 564 mill. kroner, m.a.o. 6 %.

En sunn økonomisk utvikling forutsetter at kommunen ikke bruker mer enn det ressurstilgangen tillater, og da må veksten i driftsutgiftene over tid være lavere enn veksten i driftsinntektene.

Reell vekst i driftsutgifter 2010 – 2016

Grafen viser kommunens årlige vekst i driftsutgifter. I tillegg vises sum vekst i driftsutgifter (akkumulert) i forhold til 2010. Endringen vises korrigert for prisutviklingen for å få fram volumendringer (faste 2016-priser).

Grafen viser at kommunen i løpet av de siste årene har hatt en vekst i aktiviteten – en samlet aktivitetsvekst på ca. 13 prosent fra 2010 til i dag. Volumveksten fra 2015 til 2016 er 3,3 %.

Kommunens inntekter

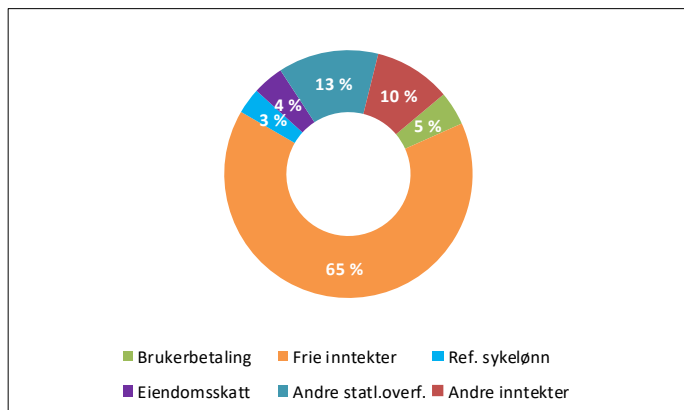
Kommunens inntekter kan deles opp i tre hovedkategorier:

- skatteinntekter som kommunen mottar fra sine innbyggere
- rammeoverføringer fra staten
- andre inntekter

Skatt og rammetilskudd benevnes som frie inntekter, det vil si at dette er midler som kommunen fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler. En stor del av tjenestene kommunen yter, er enten lovpålagt eller rettighetsfestet slik at kommunestyrets frihet er forholdsvis begrenset.

Den tredje kategorien inntekter består av brukerbetaling, salgs- og leieinntekter og overføringer. Overføringene er i stor grad øremerkede sektortilskudd fra staten.

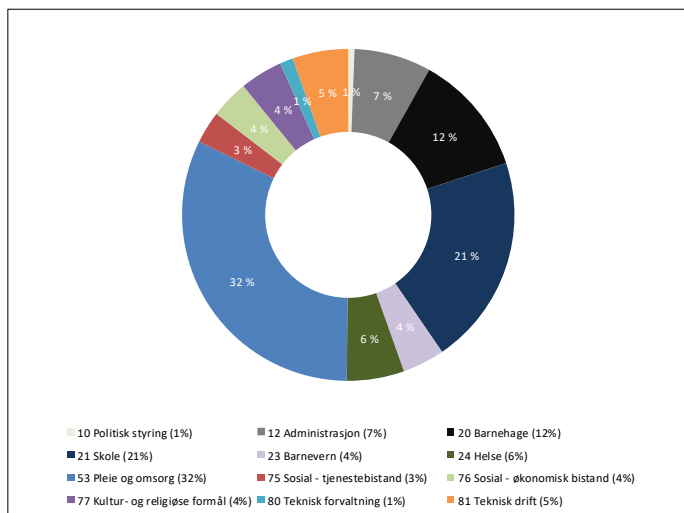
DRIFTSINNETEKTER - Hvordan pengene er skaffet til veie:

Grafen viser hvordan kommunen i 2016 har finansiert sin virksomhet. Rundt 65 prosent av inntektene på 1 621 mill. kroner er frie inntekter dvs. rammetilskudd og inntekts- og formueskatt. Inntekter som kommunen har innflytelse på, brukerbetaling og eiendomsskatt, utgjør henholdsvis 5 og 4 prosent av driftsinntektene eller 72 mill. kroner og 66 mill. kroner.

Elverum kommunes skattevekst i 2016 var på 6,2 % i forhold til året før, tilsvarende tall for landet var 9,7 %. Det opprinnelige anslaget i statsbudsjettet var på 8,7%. For Elverum kommune ble skatteinntektene 4,4 mill. kroner høyere enn budsjettet.

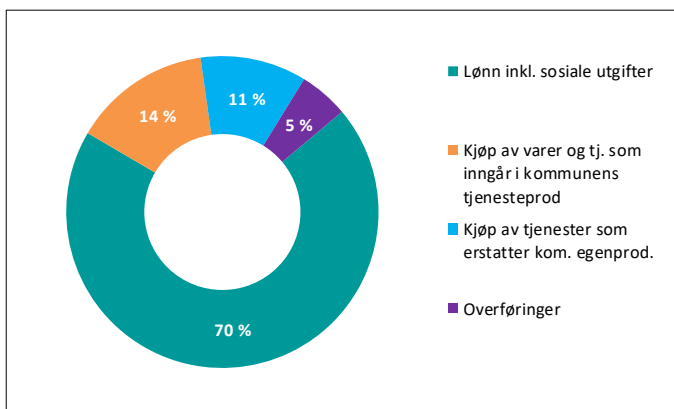
DRIFTSUTGIFTER – Hva pengene brukes til

Kommunens driftsutgifter gir uttrykk for det totale aktivitetsnivået i kommunen. Vi tar med to grafer for dette formålet.

Figuren viser brutto driftsutgifter for 2016 fordelt på kommunens tjenesteområder. Tjenesteområdene er de samme som er benyttet i økonomiplanen fra 2017. Figuren viser hvordan kommunens ressurser er prioritert på de ulike områdene for å dekke innbyggernes behov.

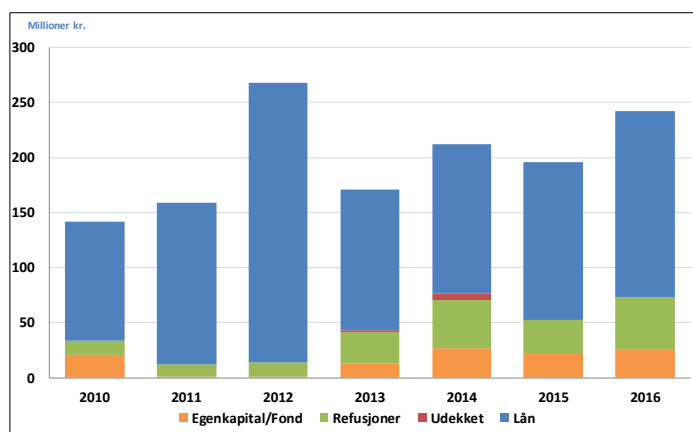
Utgiftsstrukturen

Lønn og sosiale utgifter er den største utgiftsposten. Kommunen brukte i 2016 1 039 mill. kroner til lønn og sosiale utgifter. Dette utgjør 70 % av kommunes totale utgifter.

Når det gjelder «Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon» på 164 mill. kroner, deles den opp i kjøp fra private på 129 mill. kroner og kjøp fra IKS. De største postene er driftstilskudd til private barnehager 77 mill. kroner og kjøp av eksterne tjenester som brukerstyrt personlig assistent 28 mill. kroner. Overføring til Midt-Hedmark brann- og redningsvesen er på ca 17 mill. kroner.

Investeringsutvikling

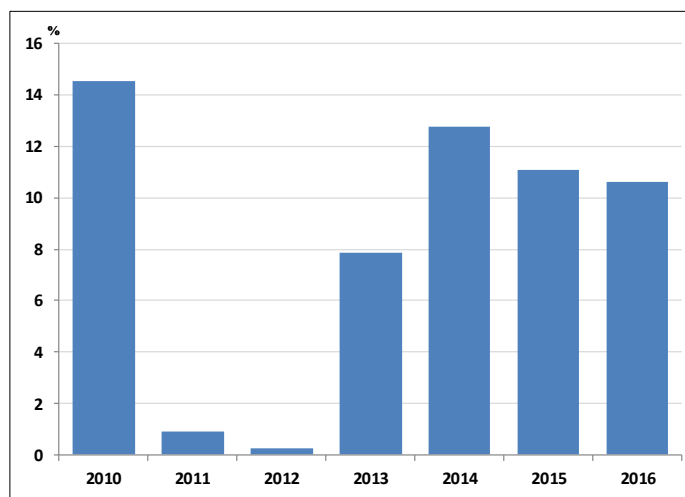
Grafen viser investeringsaktiviteten i perioden 2010 til 2016. Investeringsnivået har i hele perioden vært svært høyt. I 2016 investerte kommunen for 242 mill. kroner

Grafen viser også hvordan investeringene er finansiert. Kommunen brukte i 2016 169 mill. kroner i lån, en låneandel på 70 prosent. Bruk av egenkapital de siste årene har bare bidratt med små beløp til finansiering av investeringene.

Egenkapitalandelen i 2016 var 10,6 prosent. Høye investeringer over tid med lav egenkapitalandel setter store krav til netto driftsresultat for at kommunens økonomi skal kunne absorbere de økte kapitalkostnadene.

Figuren viser at noen prosjekter i 2013 og 2014 manglet finansiering (udekket). Dette ble dekket inn i regnskapssaken påfølgende år.

Selvfinansieringsgrad

Grafen viser hvor stor del av de samlede investeringsutgiftene som er dekket med egne midler, enten det er driftsmidler eller fond.

Det bør være et mål ifølge fylkesmannen, å holde selvfinansieringsgraden over tid på minimum 1/3 av investeringene, det vil si ca. 33 prosent.

Selvfinansieringsgraden har i perioden sett under ett ikke vært tilfredsstillende. Den har variert fra 2 prosent i 2012 til 14,5 prosent i 2010. I 2016 var selvfinansieringsgraden bare 10,6 prosent, noe som er langt unna måltallet til fylkesmannen.

Selvkostområdenes innvirkning på driftsregnskapet

Elverum kommune har utarbeidet etterkalkyle for betalingstjenester i henhold til Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, KMD, feb. 2014). Kommunen benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som eksemplet under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

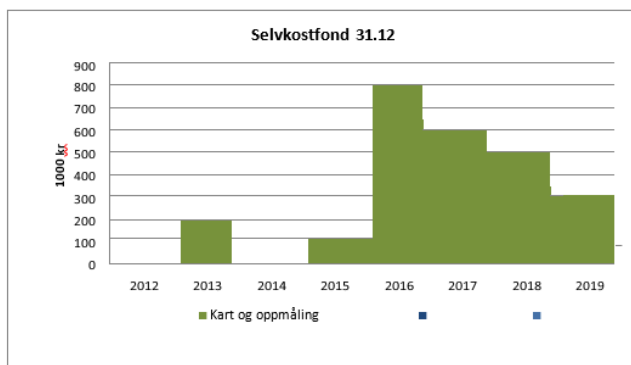
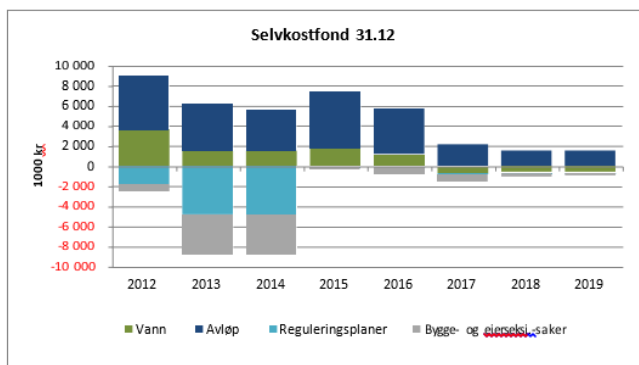
Forskjeller mellom kommunens regnskap og selvkostregnskapet	Regnskapsresultat	Selvkostkalkyle
Gebyrinntekter	8 800 000	8 800 000
Øvrige driftsinntekter	20 000	20 000
Driftsinntekter	8 820 000	8 820 000
Direkte driftsutgifter	5 700 000	5 700 000
Avskrivningskostnad	1 750 000	1 580 000
Kalkulatorisk rente	0	1 140 000
Indirekte driftsutgifter (netto)	0	240 000
Driftskostnader	7 450 000	8 660 000
Resultat	1 370 000	160 000

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter). Linjene som utgjør forskjellen mellom selvkostkalkylen og driftsregnskapet vises med blå bakgrunn.

Ved beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det i selvkostberegningene gjøres fratrukk av fremmedfinansiering. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng. I 2016 var denne lik 1,684 %.

Retningslinjene fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i selvkostgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2016 i sin helhet være disponert innen 2021.

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen også utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylen gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetning om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene.

Etterkalkyle selvkostområder 2016

Etterkalkylen for 2016 er basert på regnskap datert 10. februar 2017. Kalkylen er vist i «Note 18 – Etterkalkyle for selvkosttjenester» på side 66 og 67.

Det vil bli gitt en nærmere analyse av det enkelte selvkostområde i Årsmeldingen fra virksomhetene.

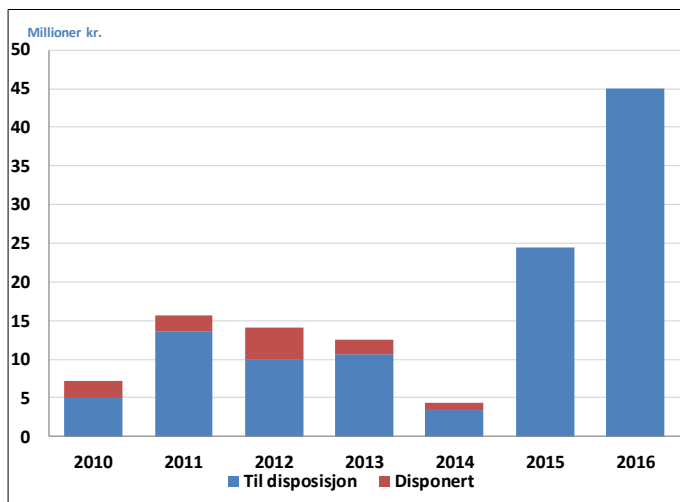
Balanseregnskapet

Balanseregnskapet gir en oversikt over kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital.

Kommunens egenkapital

Generelt driftsfond som kan brukes til dekning av både økte driftsutgifter og investeringsutgifter, og **kapitalfondet** som bare kan brukes til å dekke investeringsutgifter, utgjør kommunens frie egenkapital. Dette er med andre ord de to fondene kommunestyret ikke har bundet opp til spesielle formål. Det vises til kommunens fondsmidler nedenfor. På kapitalfondet/driftsfondet står det nå tilsammen 45,1 mill. kroner. Dette er en stor forbedring fra sist år.

Utvikling i egenkapitalen 2010 – 2016

Grafen viser utviklingen i kapital-/driftsfondet i perioden 2010-2016. Den viser også hvor stor del av sum midler ved utgangen av året (2010-2014) som er disponert gjennom vedtak, men ikke utbetalt.

Grafen viser at kommunens egenkapitalsituasjon er styrket de siste to årene.

Egenkapitalen til disposisjon er nå 45,1 mill. kroner. Dette er fondsmidler som kommunestyret ikke har bundet opp til spesielle formål.

Generelt sett bør kommunens egenkapital styrkes ytterligere slik at vi har en bufferkapital for å dekke uforutsette utgifter og for å kunne finansiere større andel av investeringene og således redusere låneandelen.

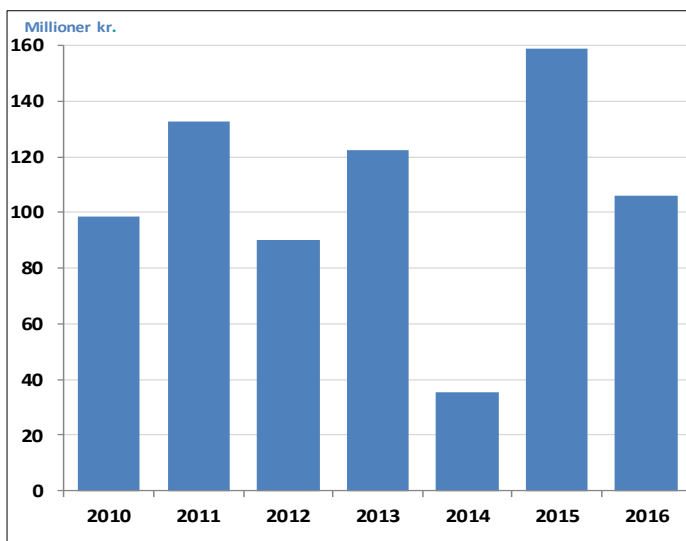
Oversikt over kommunens fondsmidler:

Fondsmidler per 31.12 Tall i mill kr.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bundne driftsfond herav:	23,7	23,6	27,9	22,7	22,2	26,8	30,6
▪ vann/avløp	3,4	5,2	10,1	6,2	5,6	7,3	5,7
▪ næringsfond	0,9	1,2	0,9	0,7	0,8	0,8	1,0
▪ boligfond etablering/utbygging	3,5	4,7	5,2	4,2	3,4	4,3	3,8
▪ renovasjonsfond	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
▪ kvalifiseringsprogrammet	2,1	1,5	1,2	0,4	0	0	0
▪ kompetanse- og prosjektmidler PRO		0,5	0,5	1,1	1,8	2,4	2,5
▪ jordfond	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
▪ statlige prosjektmidler skole	0	0,1	0,1	0,3	0,8	0,9	3,0
▪ Interkomm. - akutte døgnplasser	0	0	0	0,1	0,3	2,2	2,2
Disposisjonsfond ¹⁾ herav:	77,5	88,1	41,7	22,1	10,7	29,2	25,1
▪ generelt driftsfond	5,4	14,2	13,1	10,1	4,4	21,9	19,6
▪ momsreguleringsfond	20,3	13,8	11,3	5,4	0	0	0
▪ pensjonsfond	31,7	15,7	6,5	0,9	0,9	0,9	0,9
▪ fond overordnet vegnett	0,2	3,2	2,9	2,8	2,6	2,6	1,5
▪ fond ressurskrevende brukere	0	7,1	0,9	0	0	0	0
▪ klimafond	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9
▪ driftsreservefond	15,1	26,3	3,8	0	0	0	0
▪ biler og maskiner	0,4	1,0	0	0	0	0	0
Bundne investeringsfond herav:	3,4	22,0	26,8	42,1	18,0	24,1	23,1
▪ ekstraordinære avdrag Husbank	0,2	16,4	21,2	36,6	12,1	18,2	17,3
▪ bolig sosialt vanskeligstilte		2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4
▪ startlån - tapsfond	1,9	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,2
Ubundne investeringsfond herav:	31,5	30,0	55,5	43,5	28,9	27,7	51,3
▪ kapitalfondet	1,7	1,4	0,9	2,4	0	2,4	25,5
▪ kapitalfond – salg av eiendommer	5,1	6,6	12,6	7,1	-0,8	-0,8	-0,8
▪ salg av Elverum torg			17,0	9,3	2,1	2,1	4,3
▪ innløst lån fra e-verket	13,8	13,8	11,2	10,8	10,4	6,9	6,6
▪ næringsutvikling	2,3	2,3	2,3	2,3	0	0	0
▪ garantifond investeringsprosjekter	0	0	0	0	5,9	5,9	5,8
▪ tiltak i sentrum	2,7	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Sum fond	136,1	163,7	151,9	130,4	79,8	107,8	130,1

¹⁾ Kan benyttes til både drift og investeringer

Fondene kan være både bundne og ubundne. De bundne fondene er en forpliktelse for kommunen ved at disse skal finansiere øremerkede prosjekter eller oppgaver, mens de ubundne fondene representerer en finansiell reserve. Merk at sum disposisjonsfond nå er styrket etter en jevn nedgang helt siden 2011.

Arbeidskapital – Likviditet

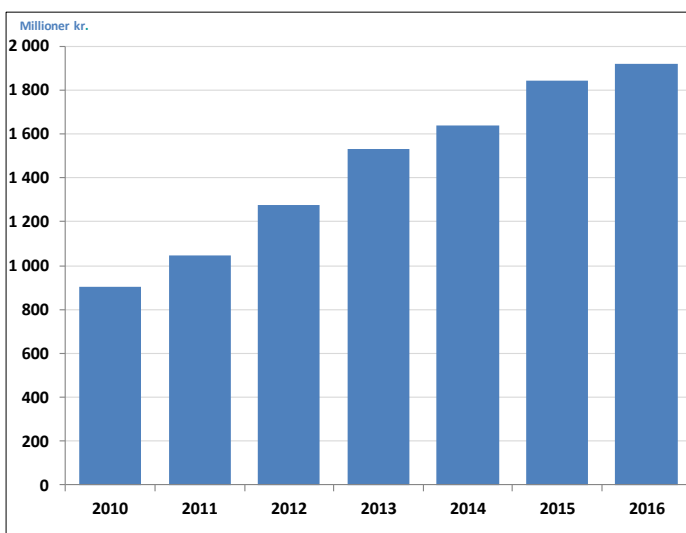

Arbeidskapitalen sier noe om i hvilken grad kommunen er i stand til å møte sine kortsiktige forpliktelser og måles ved differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld (omløpsmidlene er justert for premieavvik).

For 2016 er arbeidskapitalen 106 mill. kroner og utgjør rundt 6,5 prosent av driftsinntektene. Normen er minimum 8-10 prosent.

En svekkelse av arbeidskapitalen skyldes at kun deler av vedtatt låneopptak for 2016 ble gjennomført jfr. KS 155/16. Dette ble gjort med bakgrunn i lavere investeringsaktivitet og tilfredsstillende likviditetssituasjon. Hadde vedtatte låneopptak blitt gjennomført i sin helhet, ville arbeidskapitalen vært betydelig styrket.

Kommunens gjeldsforhold

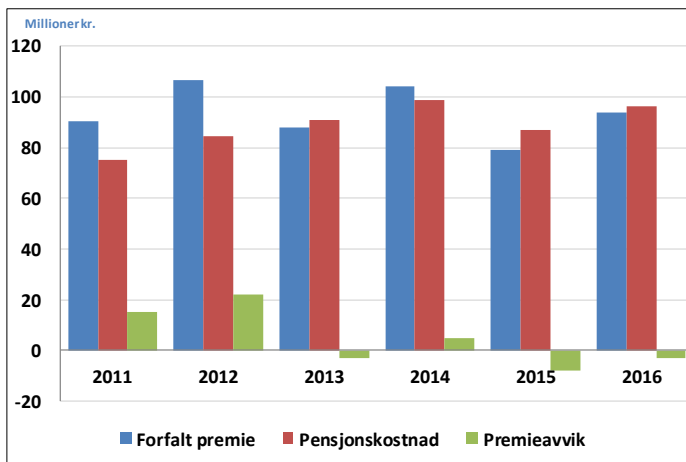
Grafen viser utviklingen i kommunens lånegjeld i perioden 2010 til 2016. Samlet lånegjeld per 31.12.16 utgjør totalt 1 920 mill. kroner, hvorav 360 mill. kroner er lån i Husbanken til videre utlån.

Lånegjelden er 91 036 kr per innbygger – en økning på ca. 4 % prosent fra 2015.

Lånegjelda utgjør etter dette **118 prosent** av driftsinntektene. Det bør være et mål over tid ifølge fylkesmannen å holde lånegjelda under 50 prosent av driftsinntektene. Det er viktig å merke seg at 321 mill. kroner av opprinnelige vedtatte låneopptak for 2016 er utsatt til 2017, grunnet forsinkelser i investeringsprosjekter.

Finansiell leasing på 56 mill. kroner og pensjonsforpliktelser på 1 879 mill. kroner er ikke tatt med i sum lånegjeld i denne grafen.

Utvikling i pensjonspremie, pensjonskostnad og premieavvik

Pensjonskostnader i kommuneregnskapet reguleres av forskrifter hvor det skilles mellom den pensjonspremien som betales og den beregnede kostnaden som regnskapsføres. Differansen mellom disse to størrelsene er premieavviket. Elverum kommune har valgt å nedbetale premieavviket over flere år slik forskriften gir anledning til; 15 år for gamle premieavvik, 10 års nedbetaling for premieavvik fra og med 2011 og ytterligere innskjerping til 7 år fra og med 2014.

Grafen viser premie betalt til pensjonsselskapene, pensjonskostnaden og premieavviket i perioden 2011-16. Oppsamlet premieavvik er på 64 mill. kroner som vil belastes driftsregnskapene i årene fremover. Det vises

også til note 4 og 5 til regnskap 2016.

Finansforvaltning

Den kommunale finansforvaltning dreier seg i hovedsak om styring og sikring av kommunens driftslikvider og aktiviteter knyttet til finansiering/refinansiering av kommunens investeringstiltak. Finansforvaltningen utøves av rådmannen i samsvar med finansreglementet vedtatt av kommunestyret. Gjeldsporteføljen per 31.12.16 er innenfor vedtatt reglement.

Lån til finansiering av kommunale investeringer

Nedenfor gis noen nøkkeltall for gjeldsporteføljen:

Gjeld per 31.12.16	1 599 837 000
Gjennomsnittlig rente i 2016	2,89 %
Renterisiko for porteføljen:	
• Gjennomsnittlig rentebinding	2,54 år
• Andel flytende rente	56 %
• Andel fast rente	44 %
• Andel gjeld som må refinansieres i løpet av 12 mnd (sertifikatlån)	49 %
Økning i finanskostnader de neste 12 måneder ved 1 % renteøkning	7 mill. kr.

Tabellen over gjelder lån til finansiering av kommunale investeringer. Ved utgangen av 2016 hadde kommunen en lånegjeld på 1 560 mill. kroner, fordelt på 18 lån. Det største lånet er på 208,8 mill. kroner.

Det innhentes tilbud fra flere låneinstitusjoner ved opptak av nye lån, ved refinansiering av sertifikatlån og ved inngåelse av rentebytteavtaler. Med bakgrunn i forsinkelser på investeringsprosjekter og tilfredsstillende likvidsituasjon, i tillegg til lavere avkastning på innskudd, har kommunen i 2016 kun tatt opp 100 mill. kroner av opprinnelige vedtatte låneopptak på 420,7 mill. kroner. Resterende 320,7 mill. kroner er utsatt til 2017 jfr. KS-155/16.

Elverum kommune hadde ved inngangen til 2016 en gjennomsnittlig rentebindingstid på 3,1 år, og ved utgangen av 2016 en rentebinding på 2,54 år. Dette ligger innenfor risikomålet i finansstrategien som sier at gjennomsnittlig rentebindingstid skal være mellom 2 og 5 år. Renter på lån med flytende rente har i perioden variert fra 1 % til rundt 1,8 %. Kommunen har over tid inngått lånavtaler med fastrente, rentene på disse varierer fra 3 % som den laveste til 4,95 %. I budsjettet for 2016 ble det lagt til grunn en flytende lånerente på 1,9 % for ordinære avdragslån og 1,7 % for sertifikatlån og nye låneopptak. Som følge av utsettelse av låneopptak, samt lavere renter på sertifikatlån, ble kommunens renteutgifter på ordinære lån 7,9 mill. kroner lavere enn budsjettet i 2016.

Kommunen har ved utgangen av året en andel flytende rente på 56 % og en fastrenteandel på 44 %. Begge nøkkeltallene er godt innenfor retningslinjene i kommunens finansreglement, som sier at kommunen maksimalt kan ta opp 3/4 av lånene til flytende rente. Tilsvarende kan maksimalt 3/4 av innlånsvolumet bindes til fast rente.

Formidlingslån

Kommunen låner hvert år inn og forvalter store midler fra Husbanken til videre utlån til boligkjøpere i kommunen. Gjeld formidlingslån per 31.12.16 er 359,7 mill. kroner.

Plasseringer av kortsiktig likviditet

Kommunen må sørge for at det til enhver tid er til disposisjon tilstrekkelige likvide midler, slik at løpende forpliktelser kan dekkes ved forfall. Samtidig bør eventuell overskuddslikviditet, som er disponibel over en viss tid, plasseres slik at avkastningen kan bli best mulig uten at risikoen knyttet til disse plasseringene blir for høy. Dette kravet er innarbeidet i kommunens finansreglement.

Kommunens overskuddslikviditet har i 2016 i sin helhet vært plassert på høyrentekonto i avtalebanken. Alternativ plassering i pengemarkedsfond har blitt løpende vurdert.

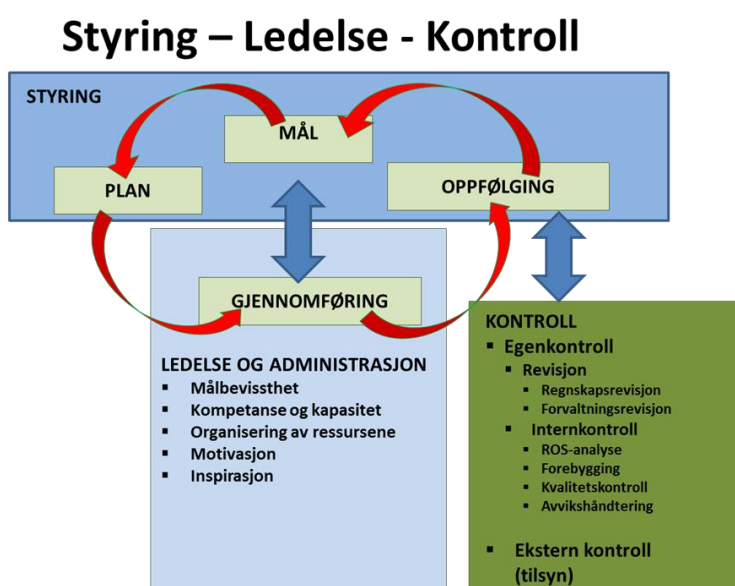
Redusert låneopptak og lav innskuddsrente gjennom året har medført at kommunen har hatt 2,9 mill. kroner lavere renteinntekter enn budsjettet.

Styring – ledelse – kontroll

Overordnet styring

Elverum kommune har administrativ praksis, regler og rutiner (både eksternt pålagte og internt utarbeidede) samt rammer i form av lover og forskrifter å forholde seg til for å ha et tilfredsstillende system for:

- **styring** (sette mål, sørge for tilstrekkelige planer og ha nødvendige rutiner for oppfølging) – forutsettes i all hovedsak utført av de folkevalgte politikere i formannskap og kommunestyre.
- **ledelse** (ta imot styringssignalerne, organisere ressursene, målrette virksomheten, gjennomføre og rapportere) – forutsettes i all hovedsak utført av den kommunale administrasjon under rådmannens ledelse.
- **kontroll** (dette utgjøres av kommunens egenkontroll og eksternt kontroll gjennom tilsyn).

Figur: Illustrasjon av Elverum kommunes system for styring, ledelse og kontroll av virksomheten.

Kontroll

Ekstern kontroll (tilsyn) blir rapportert løpende i tertialrapportene gjennom året, og summert opp i «Årsmelding fra virksomhetene – 2016», som kommer til politisk behandling samtidig med årsregnskap og årsberetning.

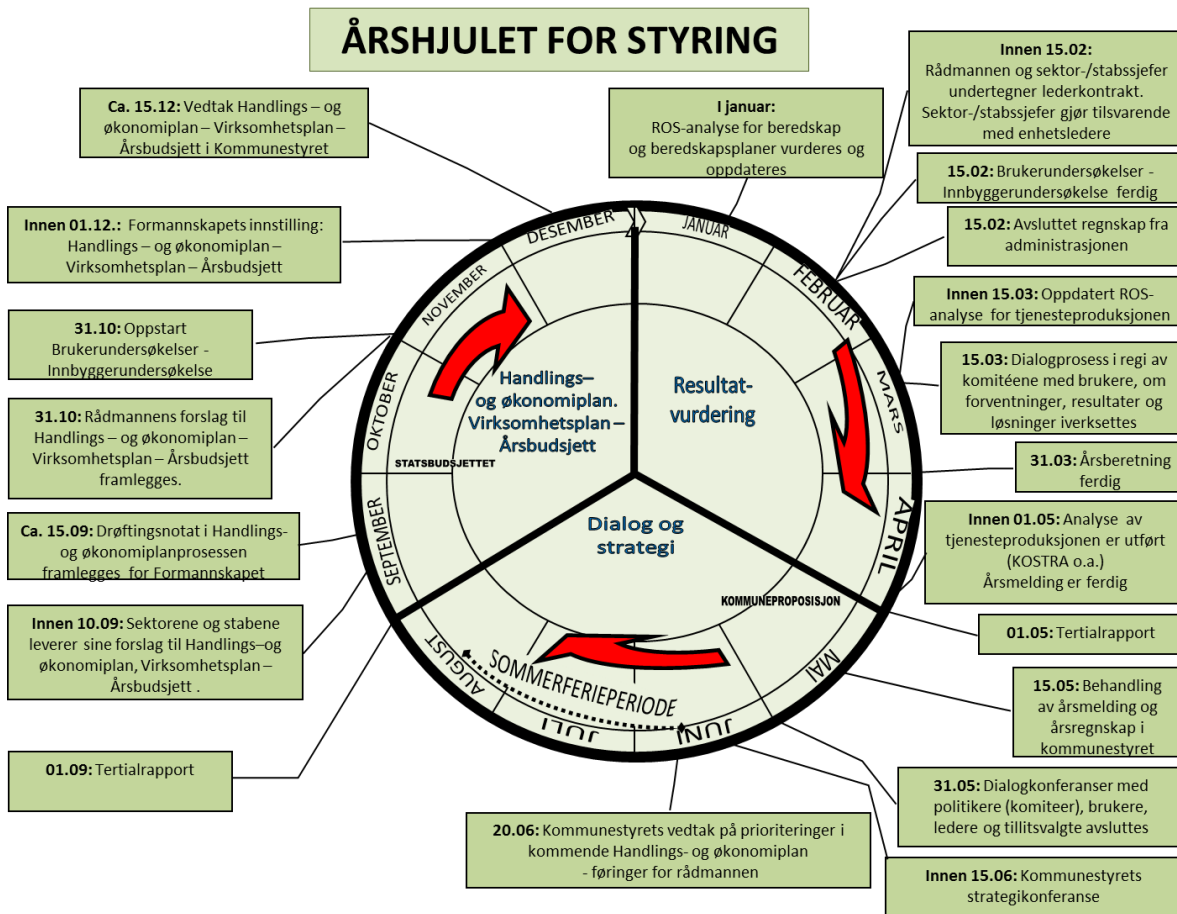
Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjoner gjennomføres på oppdrag av kontrollutvalget, som rapporterer resultatene til kommunestyret.

Vedrørende internkontroll er det utarbeidet en overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for hele virksomheten, og denne oppdateres årlig. I 2016 er dette videreført i sektorer og staber med en mer detaljert ROS-analyse for den enkelte virksomhet, med et mål om å gjennomføre minst tre slike i løpet av året.

Forebygging og kvalitetskontroll er lagt til et «Kvalitetssystem» som er under oppbygging. Noen sektorer som PRO, har kommet langt i bruken av dette, og de øvrige arbeider med sine områder. Kvalitetssystemet inneholder også prosedyrer for innmelding, håndtering og oppfølging av avvik i forhold til de prosesser som dokumenteres i systemet.

Årshjul

Årshjulet for styring synliggjør de vesentlige handlinger og milepæler gjennom året i Elverum kommune for samspillet mellom folkevalgt styring og administrativ ledelse og gjennomføring.

Figur: Årshjulet for styring i Elverum kommune.

Årshjulet for styring i Elverum kommune er oppdatert på grunnlag av utviklingsprosesser som har pågått over tid. Dette gjelder særlig følgende forhold:

1. Det er med virkning fra 2012/2013 utviklet en rutine for risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for kommunens tjenesteproduksjon slik denne kommer til uttrykk i de forskjellige sektorer. ROS-analysen vil oppdateres årlig, og være et av grunnlagene for prioritering av ressursbruken.
2. Regnskapsavslutning og revisjon er framskyndet og gjort mulig som følge av langsiktig utviklingsarbeid, særlig i kommuneadministrasjonens økonomistab.
3. Det har vært arbeidet og arbeides videre for å styrke kommunens rutiner for internkontroll som en del av egenkontrollen og det samlede kontrollregimet (se egen figur foran).
4. De vesentlige prioriteringer i budsjett-/planleggingsprosess for kommende år er lagt til rette for at skal skje fram mot - og i kommunestyrets konferanse i juni.
5. Usaldert budsjettnotat for kommende handlingsplan – økonomiplanperiode, legges fram medio september som ledd i å styrke beslutningsprosess og folkevalgtes mulighet til å drive styringsarbeid.
6. Så legger rådmannen frem sitt salderte budsjettforslag til politisk behandling innen 31.10, og den politiske behandlingen av handlings- og økonomiplan for de fire neste årene avsluttes med budsjettvedtak i kommunestyrets desember møte.

Likestilling og mangfold i arbeidslivet

Likestillings- og mangfoldsarbeidet i kommunen er tillagt Mangfoldsutvalget. Utvalget er politisk sammensatt med bistand fra administrasjonen. Det er planlagt en evaluering av utvalget sin aktivitet og arbeid. Utvalget har hatt minimal aktivitet i 2016.

Lokale lønnsforhandlinger i 2016 inneholdt i liten grad midler for lokale tilpasninger. Det er ikke betydelige ulikheter i lønn i forhold til kjønn i de forhandlingskapitler som forhandles lokalt. Det lokale tekniske beregningsutvalget produserte en rekke statistikk i forbindelse med lønnsoppgjøret som viste sammenhengen mellom lønn og kjønn.

Det ble i 2016 utarbeidet en ny arbeidsgiverstrategi, «Framoverlent sammen», som inneholder elementer som påvirker likestillings- og mangfoldsarbeidet i kommunen. Revidering av lønnspolitisk retningslinjer for Elverum kommune vil bli et policydokument under denne strategien. Arbeidet skal være avsluttet i løpet av våren 2017.

Det er en oppfatning at kommunen driver en god likestillingspraksis. Det kan være noen forbedringsområder innen mangfoldsarbeidet internt, blant annet i forbindelse med rekrutteringsarbeidet.

Lønn, stillinger og kjønn

Andel kvinner og menn per sektor i faste stillinger.		
Sektor/stab	2016	
	% kvinner	% menn
Rådmann/stab	59 %	41 %
Eiendomsstab	59 %	41 %
Teknikk og miljø	29 %	71 %
Skole	77 %	23 %
Barnehage	98 %	2 %
Familie og helse	85 %	15 %
Pleie, rehabilitering og omsorg	91 %	9 %
Kultur og flyktningetjenesten	51 %	49 %
NAV	85 %	15 %
Sum	80 %	20 %

Som det fremkommer av tabellen er andelen kvinner høy innenfor alle sektorer med unntak av sektor for Teknikk og miljø. Elverum kommune skiller seg derfor ikke ut fra kommunesektoren generelt med hensyn til kjønnsfordeling, og det kan konstateres at Elverum kommune er en stor kvinnearbeidsplass. Endringene er marginale fra år til år, noe som stadfester tradisjonelle kjønnsdelte yrkesvalg.

Andel kvinner og menn per forhandlingskapittel i faste stillinger.		
Forhandlingskapittel etter hovedavtalen	2016	
	% kvinner	% menn
3.4.1. Rådmannens ledergruppe	27 %	73 %
3.4.2. Mellomledere	71 %	29 %
4.B. Fagarbeidere, assistenter, kons. etc.	84 %	16 %
4.C. Pedagogisk personale	77 %	23 %
5. Akademikere	50 %	50 %

Når det gjelder lederstillinger har Elverum kommune et stort flertall med kvinnelige mellomledere, 71 %. Rådmannens ledergruppe, som består av sektor- og stabsledere, har en større andel av mannlige ledere. (kap. 3.4.1)

Andel kvinner og menn fordelt på deltidsstillinger.			
Stillingsstørrelse	2016		
	% kvinner	% menn	Antall stillinger*
Stillingsstørrelse 0 – 19,99	87 %	13 %	142
20 – 39,99	75 %	25 %	96
40 – 59,99	89 %	11 %	198
60 – 79,99	89 %	11 %	254
80 – 99,99	93 %	7 %	226
100 %	72 %	28 %	810

Elverum kommune har vedtatt at kommunen skal ha fokus på heltidskultur. Mulighetene i dette arbeidet begrenses av gjeldende turnus- og arbeidstidsordninger. Arbeidet med å bedre heltidsandelen forsterkes og koordineres gjennom et eget prosjekt.

Som tabellen viser, er det i hovedsak kvinner i de minste stillingsandelene. Det er en økning i antall hele stillinger, men det er fremdeles en forholdsvis stor andel små stillinger.

*) Antall stillinger er ikke samme antall som antall ansatte, da flere ansatte innehar flere stillinger.

ÅRSBERETNING

Kommunen avsetter årlig lærlingeplass til ungdom med spesielle utfordringer, fysisk, psykisk eller kulturelt. Antall lærlinger var i 2016 18 lærlingestillinger. I tillegg kommer lærlingestillinger knyttet til brann og redning.

Det vises forøvrig til årsmeldingens kapittel om «Likestilling og mangfold» for ytterligere og mer utdypende informasjon om likestillings- og mangfoldsarbeidet i kommunen for 2016.

Arbeid med etikk og verdigrunnlag

Elverum kommune har også i 2016 arbeidet systematisk med etikk og verdigrunnlag. Med bakgrunn i dette, er det igangsatt en større gjennomgang av både de etiske retningslinjene i kommunen, varslingsrutinene og et antikorrupsjonsprogram.

Administrasjonsutvalget er kommunens etiske råd. Det er utarbeidet egne retningslinjer for rådet.

ÅRSREGNSKAPET FOR 2016

Regnskapsprinsipper

Elverum kommunes regnskap er ført og avsluttet i henhold til gjeldende regnskapslover, forskrifter og anbefalinger gjort av foreningen for god kommunal regnskapsskikk. Alle forskriftsbestemte noter og anbefalte noter er vurdert. Dette for å gi utdypende informasjon til poster i driftsregnskapet, investeringsregnskapet, balansen samt økonomiske oversikter.

Årets resultat

Driftsregnskapet

Elverum kommunes årsregnskap for 2016, ble avlagt 15. februar 2017, med et netto driftsresultat på kr 40 402 972,-. Regnskapet avlegges med et mindreforbruk på kr 7 681 884,- etter at det er foretatt pliktige avsetninger.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet avsluttes separat og viser et resultat i balanse.

Spesielle regnskapsmessige forhold

Det er bokført en estimert inntekt på kr 57 386 690,- i henhold til regelverket for refusjon av utgifter på ressurskrevende brukere, med krav på staten. Det hefter noe usikkerhet til denne posten, hvor endelig oppgjør ikke er mottatt. Estimert fordeler seg med kr 47 537 604,- på Sektor for pleie og omsorg og kr 9 849 086 på Sektor for familie og helse.

Kommunal medfinansiering (KMF) av spesialhelsetjenesten ble avvirket fra 1.1.2015. Endelig årsavregning fra Helsedirektoratet for 2014 viser at kommunen var skyldig kr 136 782,-. Faktura fra Helsedirektoratet ble oversendt i januar 2016 og er betalt av kommunen.

Disponering av årets resultat

Forslag til disponering av årets regnskapsmessige mindreforbruk vil bli fremlagt i årsregnskapssaken.

Økonomiske oversikter

Regnskapsskjema 1A – Driftsregnskapet

Regnskapsskjema 1A - Driftsregnskapet				
Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER				
Skatt på inntekt og formue	-469 924 933	-465 480 000	-465 480 000	-442 451 396
Ordinært rammetilskudd	-584 563 912	-568 655 000	-568 655 000	-551 982 851
Eiendomsskatt verk og bruk	-8 350 072	-5 335 000	-5 335 000	-6 374 791
Eiendomsskatt annen fast eiendom	-57 295 750	-61 955 000	-61 955 000	-38 992 346
Andre direkte eller indirekte skatter	-382 250	-371 700	-371 700	-362 995
Andre generelle statsilskudd	-59 635 769	-47 820 138	-37 143 280	-43 539 266
Sum frie disponible inntekter	-1 180 152 687	-1 149 616 838	-1 138 939 980	-1 083 703 644
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER				
Renteinntekter og utbytte	-25 133 014	-29 380 578	-29 380 578	-38 823 108
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	52 176 956	61 600 438	59 643 399	54 200 055
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	60 602 777	63 206 250	61 542 251	54 959 593
Netto finansinntekter/-utgifter	87 646 719	95 426 110	91 805 072	70 336 540
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER				
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	26 659 417	26 659 417	26 659 417	0
Til ubundne avsetninger	1 570 040	3 570 040	3 502 790	21 279 000
Til bundne avsetninger	8 596 897	1 327 410	2 096 540	9 139 636
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-67 250	-67 250	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-42 004	0	0	-680 192
Bruk av bundne avsetninger	-4 657 332	-4 686 236	-4 213 386	-4 556 529
Netto avsetninger	32 059 768	26 803 381	28 045 361	25 181 915
FORDELING				
Overført til investeringsregnskapet	467 258	0	0	327 444
Til fordeling drift	-1 059 978 941	-1 027 387 347	-1 019 089 547	-987 857 745
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	1 052 297 058	1 027 387 347	1 019 089 547	987 790 495
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	-7 681 884	0	0	-67 250

Regnskapsskjema 1A viser en oppstilling av kommunens frie disponible inntekter som ikke er knyttet til tjenesteproduksjonen, finansinntekter og -utgifter, samt bruk og avsetninger til fond. De resterende midlene er fordelt til investeringsregnskapet og til virksomhetenes tjenesteproduksjon. Hovedoversikt drift vil senere vise en total oppstilling av alle inntekter og utgifter i kommunens drift.

Forklaring på vesentlige avvik mellom revidert budsjett og regnskap hva gjelder avsetninger og bruk av avsetninger:

- Avsetninger av øremerket tilskudd foretatt etter 31.12 er ikke budsjettjustert.
- Avvik på 2 mill kr i bruk av fond ressurskrevende brukere (ubundet fond) skyldes at forbruket var budsjettert med feil art. Dette betyr at forbruket inngår i PRO-sektorens regnskap (se skjema 1B) og ikke framkommer i 1A som forbruk av fond.

Regnskapsskjema 1B – Fordelt til drift

Regnskapsskjema 1B - Driftsregnskapet, fordelt på fagavdeling				
Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
Netto driftsutgifter pr fagavdeling				
Rådmann	17 236 812	19 004 713	18 722 946	17 868 580
Teknikk og miljø	22 992 216	21 225 568	22 416 648	20 476 555
Eiendomsstaben	-23 932 309	-23 645 100	-13 342 543	-23 967 987
Oppvekstsjef	397 036 094	399 824 005	391 023 644	384 541 453
Famile og helse	96 446 397	92 424 035	89 310 967	87 629 114
NAV	47 754 157	44 620 940	44 006 563	44 924 776
Kultur	69 005 976	71 379 218	60 739 341	71 521 396
Pleie-, rehabilitering og omsorg	348 157 966	338 794 119	313 912 456	319 381 709
Personalstaben	12 320 746	13 369 636	11 712 015	10 493 113
Service- og IKT-staben	14 105 139	13 881 477	13 360 023	14 444 691
Økonomistaben	17 669 150	17 663 053	16 802 651	16 944 291
Felles/finans/div	33 504 712	18 845 682	50 424 836	23 532 805
Netto for fagavdelingene	1 052 297 058	1 027 387 347	1 019 089 547	987 790 495

Regnskapsskjema 1B viser hvorledes linjen "Til fordeling drift" fordeler seg på de enkelte sektorer og staber. Dette er en formell oppstilling som må ses sammen med Regnskapsskjema 1A.

Regnskapsskjema 1B avviker fra kommunens rammebudsjetter for den enkelte sektor og stab ved at en del inntekter og utgifter, som inngår i budsjetttrammene, er medtatt i Regnskapsskjema 1A. Oversikt over sektorer og stabers regnskapsresultater sammenlignet med budsjetttramme for året vises i *Regnskap sammenlignet med rammebudsjett pr sektor/stab* på side 35.

Regnskapsskjema 2A – Investeringsregnskapet

Regnskapsskjema 2A - Investeringsregnskapet				
Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig Budsjett 2016	Regnskap 2015
FINANSIERINGSBEHOV				
Investeringer i anleggsmidler	242 046 127	216 020 900	375 308 650	195 966 866
Utlån og forskutteringer	96 707 363	95 500 000	65 000 000	62 218 738
Kjøp av aksjer og andeler	4 309 443	3 550 000	3 400 000	6 781 945
Avdrag på lån	31 536 823	30 988 641	12 790 193	22 401 195
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	13 389 833
Avsetninger	42 805 511	42 760 978	0	20 914 522
Årets finansieringsbehov	417 405 266	388 820 519	456 498 843	321 673 098
FINANSIERING				
Bruk av lånemidler	-285 751 698	-281 708 547	-376 476 920	-217 583 874
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-2 740 788	0	0	-17 240 277
Tilskudd til investeringer	-6 033 000	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-36 162 698	-41 564 239	-61 731 730	-24 194 628
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-39 246 338	-37 597 762	-12 790 193	-39 497 810
Andre inntekter	-20 703 891	0	0	-1 911 782
Sum ekstern finansiering	-390 638 413	-360 870 547	-450 998 843	-300 428 370
Overført fra driftsregnskapet	-467 258	0	0	-327 444
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-26 299 595	-27 949 972	-5 500 000	-20 917 284
Sum finansiering	-417 405 266	-388 820 519	-456 498 843	-321 673 098
Udekket / Udisponert	0	0	0	0

Regnskapsskjema 2A viser årets finansieringsbehov. Deretter vises hvorledes investeringene er finansiert i ekstern finansiering og intern finansiering. Og dette summeres opp til om investeringsregnskapet gjøres opp med en udekket finansiering eller om finansieringen gir udisponerte midler.

Forklaring på vesentlige avvik mellom revidert budsjett og regnskap hva gjelder andre inntekter:

- Det er mottatt refusjoner for utgifter som påløper vedr prosjektet Nordmoutbyggingen, veg og rundkjøring.

Regnskapsskjema 2B – Investeringsregnskapet prosjektene

Prosjekt	Regnskap 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Regnskap 2015
IKT tjenesteproduksjon - velferdsteknologi	278 325	2 600 000	2 600 000	
IT-investeringer	2 071 444	1 743 000	1 743 000	971 541
Nyanlegg parker, byforskjønnning	436 076			176 891
Avløpsplanen	26 364 680	22 000 000	22 000 000	19 601 454
Faste gatedekker	1 123 769	868 000	868 000	827 684
Eiendomsinngrep, Prosj Torget	191 883	220 000	220 000	193 611
Biler/Maskiner	1 602 455	1 500 000	1 500 000	2 431 593
Komm.veger oppgradering	6 602 964	5 205 000	7 705 000	4 295 012
Nye komm. veger byområdet	577 459	3 123 000	746 000	605 962
Byutvikling	16 314			39 301
Kjøp av kommunale boliger	10 383 576	43 750 000	10 189 000	27 725 689
eLink og Gerica	43 500			35 500
Infrastruktur Vestad skole Rundkj elgstua	465 408		400 000	44 657
Vestad skole trinn 2	-50 000			631 448
Søbakken skole rehabilitering	8 841 810			55 676 334
Utvide kirkegård Heradsbygda	962 599			20 284
EPC-prosjekt				3 908 179
Demenssenter 24 omsorgsboliger, Jotuntoppen	62 884 605	70 000 000	68 592 000	9 437 385
Omsorgsboliger 40 uten døgnbemanning			4 900 000	
Svømmehallen helse og sikkerhet				578 245
Uteanlegg Terningen Arena	2 102 990			1 104 966
Reservestrømsanlegg sykehjem				825 451
Rehab rådhuset- off pålegg	333 587			5 692 273
Rådhuset forsyningsikkerhet				1 516 102
Hernes kirkegård				591 548
Leil. Yngre funksjonshemmede	552 161	26 219 400	700 400	1 471 742
Bruk av garantifond (avsluttede prosjekter)	189 940			71 046
Biler - erstatter leasing	4 978 134	3 793 000	3 118 000	2 685 883
Gatelys	529 476		2 500 000	707 454
Kulturhuset teknisk utstyr				103 668
Rehabilitering av bruer				1 820 475
Folkvang universell utforming	88 943		1 819 000	183 398
Helsehus alt 3 inklusive tilleggsfunksjoner	40 460 567	100 390 000	29 300 000	18 336 409
Inneklima Kirkevegen 47		4 400 000	16 500 000	
IKT i skole	2 050 206	2 050 000	2 050 000	1 977 294
Oppgradering påbygg Lillemoen	7 075 407	17 100 000	5 668 000	1 655 238
Brannvarslingsanlegg 4 kirker	158 584		250 000	227 803
Grøndalsbakken	3 055 241	26 200 000	2 875 000	3 348 688
Sandbakken	91 636			5 773 172
Rundkjøring og veg ved Nordmotomta	27 122 721			2 352 581
Hanstad skole	9 089 310		5 516 000	1 777 800

ÅRSREGNSKAP

Prosjekt	Regnskap 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Regnskap 2015
Kjøp av skogteig				92 275
Rundkjøring Terningen Arena byggelånsrenter	298 056	900 000	1 431 000	353 959
Kjølemaskin kulturhus				168 946
Deling av klasserom Vestad skole				150 138
Renholdsmatter - inngangsparti gang	666 665		900 000	394 110
Geodata, 3D programvare				299 431
Langtidsparkering	745 611		6 650 000	10 736 307
Bussholdeplass Elverum ungdomsskole				1 724 091
Handlingsplan universell utforming			1 950 000	
Ny skole i sentrum - Ydalir	2 000 163	31 800 000	1 720 000	317 151
Ydalir, ny veg X RV 25	10 000 000	10 000 000	10 000 000	
Øyeblikkelig hjelp medisinsk utstyr				358 670
PRO kjøkken vannkjøler	278 808	337 000	337 000	
Dekontaminator	163 250		163 250	
Pro digitale dekodere TV signal institusjon		260 250	260 250	
Plasthall for lagring av grus	1 154 519	500 000	500 000	
Kjølerom kantine kommunehuset Folkvang	343 276	350 000	350 000	
Renholds- og driftsmaskiner	258 859			
Agresso oppgradering 2015	2 785 831			
Sentralidrettsplassen tribune	273 296			
Bofellesskap for mindreårige flyktninger	17 400			
Inventar Elverum læringssenter	313 308			
Løypemaskin	2 071 312			
Oppkapitalisering Elverum tomteselskap				1 948 025
SUM	242 046 126	375 308 650	216 020 900	195 966 865

For alle prosjekter totalt i Elverum kommune gjenstår det kr 101 911 275 av bevilgningene som er gitt. Denne restbevilgningen på kr 101 911 275 overføres til 2017.

Balanseregnskapet ved årets utløp

Balanseregnskapet		
Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regnskap 2015
EIENDELER		
ANLEGGSMIDLER		
Faste eiendommer og anlegg	2 012 321 430	1 850 932 920
Utstyr, maskiner og transportmidler	70 650 090	63 448 940
Utlån	503 201 756	439 343 204
Konsernintern langsiktige fordringer	0	0
Aksjer og andeler	179 667 497	175 358 054
Pensjonsmidler	1 554 106 484	1 495 973 442
Sum anleggsmidler	4 319 947 257	4 025 056 561
OMLØPSMIDLER		
Kortsiktige fordringer	188 952 558	200 369 724
Konserninterne kortsiktige fordringer	0	0
Premieavvik	73 284 899	79 221 265
Aksjer og andeler	0	0
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	0	0
Derivater	0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd	141 509 417	165 863 052
Sum omløpsmidler	403 746 874	445 454 041
Sum eiendeler	4 723 694 132	4 470 510 602
EGENKAPITAL OG GJELD		
EGENKAPITAL		
Disposisjonsfond	-25 134 111	-29 183 682
Bundne driftsfond	-30 554 751	-26 765 186
Ubundne investeringsfond	-51 312 595	-27 865 512
Bundne investeringsfond	-23 079 253	-24 098 751
Regnskapsmessig mindreforbruk (drift)	-7 681 884	-67 250
Regnskapsmessig merforbruk (drift)	0	26 659 417
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0
Udekket i investeringsregnskapet	0	0
Kapitalkonto	-499 867 882	-512 374 706
Endring av regnskapsprinsipp - Driftsregnskap	104 050	104 050
Endring av regnskapsprinsipp - Investeringsregnskap	0	0
Sum egenkapital	-637 526 425	-593 591 620
GJELD		
LANGSIKTIG GJELD		
Pensjonsforpliktelser	-1 878 910 426	-1 769 023 776
Ihendehaverobligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	-756 378 051	-664 794 019
Andre lån	-1 216 949 745	-1 235 673 377
Konsernintern langsiktig gjeld	0	0
Sum langsiktig gjeld	-3 852 238 222	-3 669 491 172
KORTSIKTIG GJELD		
Kassekredittlån	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-224 501 783	-207 427 810
Annen konsernintern kortsiktig gjeld	0	0
Derivater	0	0
Premieavvik	-9 427 700	0
Sum kortsiktig gjeld	-233 929 484	-207 427 810
Sum egenkapital og gjeld	-4 723 694 132	-4 470 510 602
Ubrukte lånemidler	38 838 067	159 589 764
Ubrukte konserninterne lånemidler	0	0
Andre memoriakonti	27 499 388	28 302 029
Motkonto for memoriakontiene	-66 337 455	-187 891 793
Sum memoriakonti	0	0

Regnskapsskjema Balanse viser en oppstilling av kommunens eiendeler i form av anleggsmidler av varig verdi og omløpsmidler, samt egenkapital og gjeld fordelt på langsiktige og kortsiktige forpliktelser. I tillegg vises memoriakonti som blant annet viser ubrukte lånemidler til investeringsprosjektene.

Økonomisk oversikt – Drift

Økonomisk oversikt - Drift				
Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
DRIFTSINNTEKTER				
Brukerbetalinger	-71 668 662	-68 327 667	-67 031 967	-69 488 480
Andre salgs- og leieinntekter	-120 985 068	-114 629 118	-114 593 118	-114 047 767
Overføringer med krav til motytelse	-244 664 426	-188 202 147	-177 752 549	-237 110 871
Rammetilskudd	-584 563 912	-568 655 000	-568 655 000	-551 982 851
Andre statlige overføringer	-59 635 769	-47 820 138	-37 143 280	-43 539 266
Andre overføringer	-3 467 907	-2 978 567	-2 326 625	-3 437 242
Inntekts- og formuesskatt	-469 924 933	-465 480 000	-465 480 000	-442 451 396
Eiendomsskatt verk og bruk	-8 350 072	-5 335 000	-5 335 000	-6 374 791
Eiendomsskatt annen fast eiendom	-57 295 750	-61 955 000	-61 955 000	-38 992 346
Andre direkte og indirekte skatter	-382 250	-371 700	-371 700	-362 995
Sum driftsinntekter	-1 620 938 750	-1 523 754 338	-1 500 644 240	-1 507 788 003
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter	815 895 873	771 804 842	757 924 062	799 069 512
Sosiale utgifter	222 698 853	238 290 686	194 951 819	203 738 685
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.	230 747 147	175 241 497	174 512 017	199 387 122
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteprod.	164 438 753	161 858 649	152 538 787	153 201 571
Overføringer	104 207 479	82 856 338	130 860 941	89 690 720
Avskrivninger	71 184 975	71 200 000	71 200 000	66 996 159
Fordeelte utgifter	-44 859 648	-28 340 465	-29 357 118	-36 051 990
Sum driftsutgifter	1 564 313 432	1 472 911 547	1 452 630 507	1 476 031 780
Brutto driftsresultat	-56 625 318	-50 842 791	-48 013 733	-31 756 224
EKSTERNE FINANSINNTEKTER				
Renteinntekter og utbytte	-25 133 014	-29 380 578	-29 380 578	-38 823 108
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Bruk av interne lån	0	0	0	0
Mottatte avdrag på lån	-304 638	-396 500	-396 500	-234 199
Sum eksterne finansinntekter	-25 437 652	-29 777 078	-29 777 078	-39 057 306
EKSTERNE FINANSUTGIFTER				
Renteutgifter og låneomkostninger	52 176 956	61 600 438	59 643 399	54 200 055
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	60 602 777	63 206 250	61 542 251	54 959 593
Utlån	65 240	150 000	150 000	166 632
Sum eksterne finansutgifter	112 844 973	124 956 688	121 335 650	109 326 280
Resultat eksterne finanstransaksjoner	87 407 321	95 179 610	91 558 572	70 268 973
Motpost avskrivninger	-71 184 975	-71 200 000	-71 200 000	-66 996 159
Netto driftsresultat	-40 402 972	-26 863 181	-27 655 161	-28 483 409
BRUK AV AVSETNINGER				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-67 250	-67 250	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-3 818 145	-1 300 000	-600 000	-2 680 192
Bruk av bundne driftsfond	-4 657 332	-4 686 236	-4 213 386	-4 556 529
Sum bruk av avsetninger	-8 542 727	-6 053 486	-4 813 386	-7 236 721
AVSETNINGER				
Overført til investeringsregnskapet	467 258	0	0	327 444
Avsatt til dekning av tidligere års r.messige merforbruk	26 659 417	26 659 417	26 659 417	0
Avsatt til disposisjonsfond	5 540 242	4 929 840	3 712 590	26 185 800
Avsatt til bundne driftsfond	8 596 897	1 327 410	2 096 540	9 139 636
Sum avsetninger	41 263 815	32 916 667	32 468 547	35 652 880
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-7 681 884	0	0	-67 250

Hovedoversikt Drift spesifiserer alle driftsinntekter og -utgifter kommunen har, både i tjenesteproduksjonen frem til "Brutto driftsresultat", og ved å bytte ut de kalkulatoriske avskrivningene med kommunens reelle finansinntekter og -

ÅRSREGNSKAP

utgifter frem til "Netto driftsresultat". Så spesifiseres avsetninger og bruk av avsetninger for å komme frem til kommunens mer-/mindreforbruk i forhold til budsjett.

Økonomisk oversikt – Investering

Økonomisk oversikt - Investering				
Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
INNTEKTER				
Salg driftsmidler og fast eiendom	-2 740 788	0	0	-17 240 277
Andre salgsinntekter	-20 695 972	0	0	-1 911 782
Overføringer med krav til motytelse	-5 110 000	-4 009 606	0	-6 345 444
Kompensasjon for merverdiavgift	-36 162 698	-41 564 239	-61 731 730	-24 194 628
Statlige overføringer	-4 906 000	0	0	0
Andre overføringer	-1 127 000	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	-7 920	0	0	0
Sum inntekter	-70 750 377	-45 573 844	-61 731 730	-49 692 131
UTGIFTER				
Lønnsutgifter	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenestepro	205 633 853	212 089 900	374 408 650	170 575 970
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenestepro	0	2 500 000	0	250 760
Overføringer	36 114 218	0	0	24 786 176
Renteutgifter og omkostninger	298 056	1 431 000	900 000	353 959
Fordeelte utgifter	0	0	0	0
Sum utgifter	242 046 127	216 020 900	375 308 650	195 966 866
FINANSIERINGSTRANSAKSJONER				
Avdrag på lån	31 536 823	30 988 641	12 790 193	22 401 195
Utlån	96 707 363	95 500 000	65 000 000	62 218 738
Kjøp av aksjer og andeler	4 309 443	3 550 000	3 400 000	6 781 945
Dekning av tidligere års udekkede merforbruk	0	0	0	13 389 833
Avsatt til ubundne investeringsfond	25 448 935	25 441 015	0	2 675 564
Avsatt til bundne investeringsfond	17 356 576	17 319 963	0	18 238 958
Sum finansieringstransaksjoner	175 359 139	172 799 619	81 190 193	125 706 233
Finansieringsbehov	346 654 889	343 246 675	394 767 113	271 980 967
FINANSIERING				
Bruk av lån	-285 751 698	-281 708 547	-376 476 920	-217 583 874
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-34 136 338	-33 588 156	-12 790 193	-33 152 366
Overført fra driftsregnskapet	-467 258	0	0	-327 444
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-5 771 669	-5 100 000	-4 600 000	-5 047 119
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-2 001 852	-4 323 899	-900 000	-3 722 887
Bruk av bundne investeringsfond	-18 526 074	-18 526 073	0	-12 147 278
Sum finansiering	-346 654 889	-343 246 675	-394 767 113	-271 980 967
Udekket / Udisponert	0	0	0	0

Hovedoversikt Investering viser kommunens inntekter og utgifter sammen med finansieringstransaksjoner, som til sammen utgjør årets finansieringsbehov. Deretter vises hvorledes finansieringsbehovet er dekket, og om dette fører til udekkede finansieringsbehov eller udisponerte midler, som kommunestyret vil ta stilling til i årsregnskapssaken.

For 2016 er investeringsregnskapet i balanse og i overensstemmelse med kommunestyrets tidligere vedtak.

Rådmannens og økonomisjefens underskrifter

31. desember 2016

Elverum, _____

15. februar 2017

Kristian Trengereid
Rådmann

Stein Aas
Økonomisjef

Investeringsregnskapet

Netto pr KOSTRA-funksjon pr sektor/stab

Kostrafunksjon (Beløp i 1000 kroner)		Sektor/Stab		Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
120	Administrasjon	82	Service- og IKT-staben	3.474	1.766	1.708
120	Administrasjon	83	Økonomistaben	0	2.256	-2.256
120	Administrasjon	99	Felles/finans/div	2.494	1.091	1.404
120	Administrasjon			5.969	5.113	856
121	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	15	Eiendomsstaben	0	-3.961	3.961
121	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen			0	-3.961	3.961
130	Administrasjonslokaler	15	Eiendomsstaben	17.215	2.322	14.893
130	Administrasjonslokaler			17.215	2.322	14.893
172	Pensjon	99	Felles/finans/div	0	3.979	-3.979
172	Pensjon			0	3.979	-3.979
190	Interne serviceenheter	99	Felles/finans/div	22.000	0	22.000
190	Interne serviceenheter			22.000	0	22.000
202	Grunnskole	15	Eiendomsstaben	2.786	1.872	914
202	Grunnskole	20	Oppvekstsjef	0	2.050	-2.050
202	Grunnskole	40	Skole	1.640	0	1.640
202	Grunnskole			4.426	3.922	504
213	Voksenopplæring	20	Oppvekstsjef	0	63	-63
213	Voksenopplæring			0	63	-63
222	Skolelokaler	15	Eiendomsstaben	7.537	27.772	-20.235
222	Skolelokaler			7.537	27.772	-20.235
232	Forebygging helsestasjons- og skolehelsetjeneste	15	Eiendomsstaben	0	5.503	-5.503
232	Forebygging helsestasjons- og skolehelsetjeneste			0	5.503	-5.503
234	Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og	50	Kultur	0	19	-19
234	Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og			0	19	-19
241	Diagnose, behandling, re-/habilitering	15	Eiendomsstaben	0	4.787	-4.787
241	Diagnose, behandling, re-/habilitering			0	4.787	-4.787
244	Barnevernstjeneste	15	Eiendomsstaben	0	728	-728
244	Barnevernstjeneste			0	728	-728
253	Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i instit	70	Pleie-, rehabilitering og omsorg	608	464	145
253	Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i instit			608	464	145
254	Kjernetjenester knyttet til pleie, omsorg, hjelp	15	Eiendomsstaben	0	66	-66
254	Kjernetjenester knyttet til pleie, omsorg, hjelp	70	Pleie-, rehabilitering og omsorg	0	22	-22
254	Kjernetjenester knyttet til pleie, omsorg, hjelp	82	Service- og IKT-staben	0	262	-262
254	Kjernetjenester knyttet til pleie, omsorg, hjelp			0	350	-350
261	Institusjonslokaler	15	Eiendomsstaben	25.616	27.013	-1.398

ÅRSREGNSKAP

Kostrafunksjon (Beløp i 1000 kroner)		Sektor/Stab		Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
261	Institusjonslokaler			25.616	27.013	-1.398
265	Kommunalt disponerte boliger	15	Eiendomsstaben	60.574	73.359	-12.785
265	Kommunalt disponerte boliger			60.574	73.359	-12.785
301	Plansaksbehandling	12	Teknikk og miljø	0	-16	16
301	Plansaksbehandling			0	-16	16
315	Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	15	Eiendomsstaben	0	-26	26
315	Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak			0	-26	26
330	Samferdselsbedrifter/transporttiltak	12	Teknikk og miljø	0	134	-134
330	Samferdselsbedrifter/transporttiltak			0	134	-134
332	Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak og parkering	12	Teknikk og miljø	22.104	28.874	-6.770
332	Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak og parkering	15	Eiendomsstaben	0	77	-77
332	Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak og parkering			22.104	28.951	-6.847
335	Rekreasjon i tettsted	12	Teknikk og miljø	0	436	-436
335	Rekreasjon i tettsted			0	436	-436
340	Produksjon av vann	99	Felles/finans/div	0	3.844	-3.844
340	Produksjon av vann			0	3.844	-3.844
345	Distribusjon av vann	99	Felles/finans/div	0	11.911	-11.911
345	Distribusjon av vann			0	11.911	-11.911
353	Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	99	Felles/finans/div	0	10.212	-10.212
353	Avløpsnett/innsamling av avløpsvann			0	10.212	-10.212
380	Idrett	50	Kultur	0	54	-54
380	Idrett	99	Felles/finans/div	0	944	-944
380	Idrett			0	999	-999
381	Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	15	Eiendomsstaben	0	-4.063	4.063
381	Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg			0	-4.063	4.063
386	Kommunale kulturbygg	15	Eiendomsstaben	0	310	-310
386	Kommunale kulturbygg			0	310	-310
390	Den norske kirke	15	Eiendomsstaben	200	159	41
390	Den norske kirke			200	159	41
393	Kirkegårder, gravlunder og krematorier	15	Eiendomsstaben	0	1.002	-1.002
393	Kirkegårder, gravlunder og krematorier	99	Felles/finans/div	0	-40	40
393	Kirkegårder, gravlunder og krematorier			0	963	-963
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	12	Teknikk og miljø	0	-7.865	7.865
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	15	Eiendomsstaben	0	-26.336	26.336
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	20	Oppvekstsjef	0	-470	470
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	50	Kultur	0	-54	54
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	70	Pleie-, rehabilitering og omsorg	0	-91	91
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	82	Service- og IKT-staben	0	-353	353

ÅRSREGNSKAP

Kostrafunksjon (Beløp i 1000 kroner)		Sektor/Stab		Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	83	Økonomistaben	0	-412	412
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	99	Felles/finans/div	0	-580	580
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet			0	-36.163	36.163
870	Renter/utbytte og lån	99	Felles/finans/div	-196.749	-219.544	22.795
870	Renter/utbytte og lån			-196.749	-219.544	22.795
880	Interne finansieringstransaksjoner	99	Felles/finans/div	30.500	50.459	-19.959
880	Interne finansieringstransaksjoner			30.500	50.459	-19.959
Totalt				0	0	0

Tabellen viser hvorledes årets investeringer er fordelt på KOSTRA-funksjoner som indikerer brukergrupper og hvilke sektorer og staber som er knyttet til investeringene.

Driftsregnskapet

Regnskap sammenlignet med rammebudsjett pr sektor/stab

Sum inntekt/utgift inkl. finansposter pr sektor/stab sammenlignet med rammebudsjett			
Sektor/stab	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
Rådmann	18 142 713	17 296 817	-845 895
Teknikk og miljø	21 008 451	23 729 157	2 720 706
Eiendomsstaben	-23 645 100	-23 907 947	-262 846
Oppvekstsjef	400 310 617	399 885 172	-425 445
Famile og helse	92 324 035	97 486 282	5 162 247
NAV	44 620 940	47 987 310	3 366 370
Kultur	71 282 560	68 912 861	-2 369 699
Pleie-, rehabilitering og omsorg	337 594 119	347 260 208	9 666 089
Personalstaben	13 369 636	12 320 746	-1 048 891
Service- og IKT-staben	13 881 477	13 920 047	38 569
Økonomistaben	17 663 053	17 669 412	6 359
Felles/finans/div	-1 006 552 502	-1 022 560 066	-16 007 564
Totalt	0,00	0,00	0,00
Sum sektor/stab med mindreforbruk			-4 952 777
Sum sektor/stab med merforbruk			20 960 341
Sum Felleskapittel			-16 007 564

Her vises den enkelte sektor/stab sitt resultat i forhold til vedtatte budsjetttrammer. Negative avvik betyr at sektoren/staben har et mindreforbruk i forhold til virksomhetens tildelte budsjetttramme. Positive tall betyr at sektoren/staben har brukt flere ressurser enn de er tildelt i budsjetttrammen.

Inntekt/utgift inkl. finansposter mot rammebudsjett pr sektor/stab spesifisert

Sum inntekt/utgift inkl finansposter pr sektor/stab sammenlignet med rammebudsjett				
Sektor/stab	Innt/utg	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
Rådmann	Driftsinntekt	-461.859	-2.707.324	-2.245.465
Rådmann	Driftsutgift	19.766.572	19.944.137	177.565
Rådmann	Finansinntekt	-1.162.000	-894.400	267.600
Rådmann	Finansutgift	0	954.405	954.405
Rådmann		18.142.713	17.296.817	-845.895
Teknikk og miljø	Driftsinntekt	-34.552.573	-35.770.874	-1.218.300
Teknikk og miljø	Driftsutgift	55.853.141	59.127.110	3.273.968
Teknikk og miljø	Finansinntekt	-917.117	-1.724.530	-807.413
Teknikk og miljø	Finansutgift	625.000	2.097.451	1.472.451
Teknikk og miljø		21.008.451	23.729.157	2.720.706
Eiendomsstaben	Driftsinntekt	-54.063.160	-71.348.818	-17.285.658
Eiendomsstaben	Driftsutgift	30.333.260	47.331.710	16.998.449
Eiendomsstaben	Finansutgift	84.800	109.162	24.362
Eiendomsstaben		-23.645.100	-23.907.947	-262.846
Oppvekstsjef	Driftsinntekt	-80.772.328	-93.697.892	-12.925.564
Oppvekstsjef	Driftsutgift	480.591.854	490.514.986	9.923.132
Oppvekstsjef	Finansinntekt	-160.850	-444.650	-283.800
Oppvekstsjef	Finansutgift	651.942	3.512.728	2.860.786

ÅRSREGNSKAP

Sektor/stab	Innt/utg	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
Oppvekstsjef		400.310.617	399.885.172	-425.445
Famile og helse	Driftsinntekt	-22.850.703	-32.988.561	-10.137.857
Famile og helse	Driftsutgift	115.274.738	129.434.958	14.160.219
Famile og helse	Finansinntekt	-100.000	-80.639	19.361
Famile og helse	Finansutgift	0	1.120.524	1.120.524
Famile og helse		92.324.035	97.486.282	5.162.247
NAV	Driftsinntekt	-5.860.906	-6.904.965	-1.044.059
NAV	Driftsutgift	50.351.846	54.674.422	4.322.576
NAV	Finansinntekt	-20.000	-80.540	-60.540
NAV	Finansutgift	150.000	298.393	148.393
NAV		44.620.940	47.987.310	3.366.370
Kommuneskogen	Driftsinntekt	0	-277.223	-277.223
Kommuneskogen	Driftsutgift	0	277.223	277.223
Kommuneskogen		0	0	0
Kultur	Driftsinntekt	-32.958.521	-41.102.792	-8.144.271
Kultur	Driftsutgift	104.541.081	110.012.110	5.471.029
Kultur	Finansinntekt	-300.000	0	300.000
Kultur	Finansutgift	0	3.543	3.543
Kultur		71.282.560	68.912.861	-2.369.699
Pleie-, rehabilitering og omsorg	Driftsinntekt	-108.951.448	-125.641.028	-16.689.580
Pleie-, rehabilitering og omsorg	Driftsutgift	446.260.368	474.313.794	28.053.427
Pleie-, rehabilitering og omsorg	Finansinntekt	0	-2.760.674	-2.760.674
Pleie-, rehabilitering og omsorg	Finansutgift	285.200	1.348.116	1.062.916
Pleie-, rehabilitering og omsorg		337.594.119	347.260.208	9.666.089
Personalstaben	Driftsinntekt	-502.792	-2.242.317	-1.739.525
Personalstaben	Driftsutgift	13.222.429	13.913.063	690.634
Personalstaben	Finansutgift	650.000	650.000	0
Personalstaben		13.369.636	12.320.746	-1.048.891
Service- og IKT-staben	Driftsinntekt	-3.777.174	-7.576.149	-3.798.975
Service- og IKT-staben	Driftsutgift	17.658.651	21.531.288	3.872.637
Service- og IKT-staben	Finansinntekt	0	-305.000	-305.000
Service- og IKT-staben	Finansutgift	0	269.908	269.908
Service- og IKT-staben		13.881.477	13.920.047	38.569
Økonomistaben	Driftsinntekt	-3.292.470	-3.509.421	-216.951
Økonomistaben	Driftsutgift	20.955.523	21.178.571	223.048
Økonomistaben	Finansutgift	0	262	262
Økonomistaben		17.663.053	17.669.412	6.359
Felles/finans/div	Driftsinntekt	-1.204.050.867	-1.242.031.035	-36.134.653
Felles/finans/div	Driftsutgift	75.242.549	95.734.735	20.492.185
Felles/finans/div	Finansinntekt	-104.370.597	-98.874.920	5.495.677
Felles/finans/div	Finansutgift	226.626.413	222.611.154	-5.860.773
Felles/finans/div		-1.006.552.502	-1.022.560.066	-16.007.564
Totalt		0	0	-0

Driftsregnskapets felleskapittel Ansvar / Tjeneste

Ansvar	Tjeneste	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
9900 Felles	1000 Kommunestyre og formannskap	0	6.136	-6.136
9900 Felles	1100 Revisjon	0	180.000	-180.000
9900 Felles	1200 Administrasjon	-5.006.639	792.998	-5.799.636
9900 Felles	1201 Arkiv/sekretariatstjenester	0	26.511	-26.511
9900 Felles	1202 Felles IKT-tjeneste	0	14.728	-14.728
9900 Felles	1203 Informasjonsvirksomhet	-1.975	7.900	-9.875
9900 Felles	1204 Div. adm. fellesutgifter	-6.290.705	5.215.914	-11.506.619
9900 Felles	1207 ERP-system Agresso	0	193.409	-193.409
9900 Felles	1208 Tillitsvalgte	0	29.457	-29.457
9900 Felles	1210 Eiendomsforvaltning	0	36.636	-36.636
9900 Felles	1300 Drift av rådhusene	0	14.524	-14.524
9900 Felles	1700 Årets premieavvik	0	3.130.062	-3.130.062
9900 Felles	1710 Amortisering premieavvik	13.952.200	12.234.005	1.718.195
9900 Felles	1720 Pensjon	3.399.557	752.026	2.647.531
9900 Felles	1730 Premiefond	0	-18.086.540	18.086.540
9900 Felles	1804 Driftsreserver	-1.097.061	0	-1.097.061
9900 Felles	1805 Seniortiltak	-133.243	0	-133.243
9900 Felles	1807 Diverse fellesutgifter	0	0	0
9900 Felles	1902 Renhold	0	0	0
9900 Felles	2010 Kommunal barnehagedrift	0	462.434	-462.434
9900 Felles	2021 Vanlig grunnskoleopplæring	0	381.814	-381.814
9900 Felles	2024 PPT i grunnskolen	0	14.728	-14.728
9900 Felles	2025 Skoleområdet fellestjeneste	10.000	0	10.000
9900 Felles	2110 Spesialpedagogiske tiltak	0	36.130	-36.130
9900 Felles	2130 Spesialundervisning for voksne	0	1.209	-1.209
9900 Felles	2210 Barnehagelokaler og uteanlegg	0	18.418	-18.418
9900 Felles	2220 Skolelokaler og uteanlegg	0	58.901	-58.901
9900 Felles	2312 Fritid barn og unge	0	30.008	-30.008
9900 Felles	2320 Helsesøstertjeneste	0	61.688	-61.688
9900 Felles	2332 Samfunnsmedisin/smittevern	0	15.952	-15.952
9900 Felles	2333 Folkehelse	0	12.456	-12.456
9900 Felles	2340 Arbeidstrening/tiltakstjeneste	0	66.090	-66.090
9900 Felles	2342 Aktivisering av psykiatri	0	598.285	-598.285
9900 Felles	2412 Legevakt	0	66.380	-66.380
9900 Felles	2417 Familieteam	0	19.840	-19.840
9900 Felles	2420 Sosial rådgivning og veiledning	0	68.765	-68.765
9900 Felles	2421 Flyktningetjenesten	0	2.760	-2.760
9900 Felles	2430 Rusomsorg	0	3.100	-3.100
9900 Felles	2440 Barneverntjeneste	0	-2.394.256	2.394.256
9900 Felles	2512 Enslige mindreårige flyktninger	0	69.088	-69.088
9900 Felles	2530 Pleie, omsorg i institusjon	0	1.088.025	-1.088.025
9900 Felles	2531 Kjøkken, kantine i institusjon	0	10.310	-10.310

ÅRSREGNSKAP

Ansvar		Tjeneste	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
9900	Felles	2532 Dagopp. og akt. i institusjon	0	30.930	-30.930
9900	Felles	2541 Hjemmetjenester	2.000.000	2.924.637	-924.637
9900	Felles	2542 Hjemmehjelp	0	26.139	-26.139
9900	Felles	2550 Samhandlingsreformen medfinansiering	0	136.782	-136.782
9900	Felles	2610 Botilbud i institusjon	0	35.579	-35.579
9900	Felles	2658 BOSO-prosjektet	0	7.496	-7.496
9900	Felles	2732 Arbeidstrening	0	553	-553
9900	Felles	2760 Kvalifiseringsprogrammet	0	8.586	-8.586
9900	Felles	2851 ENØK-/Klima prosjekt	0	3.213	-3.213
9900	Felles	3010 Arealplanlegging	0	20.573	-20.573
9900	Felles	3030 Kart- og oppmålingsvirksomheten	0	15.500	-15.500
9900	Felles	3040 Bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utlippstillatelse	0	21.306	-21.306
9900	Felles	3200 Kommuneskogen	-2.276.625	-2.276.628	3
9900	Felles	3211 Konesjonskraft	-371.700	0	-371.700
9900	Felles	3252 Næringstiltak	0	4.453	-4.453
9900	Felles	3254 Konesjonsavgifter	1.453	-382.250	383.703
9900	Felles	3291 Landbruksforvaltning	0	12.738	-12.738
9900	Felles	3300 Parkeringsordning	0	9.018	-9.018
9900	Felles	3320 Kommunale veger	0	134.880	-134.880
9900	Felles	3350 Rekreasjon i tettsted(parker mv.)	0	2.311	-2.311
9900	Felles	3391 Beredskapssenter	0	2.041	-2.041
9900	Felles	3400 Produksjon av vann	0	5.974	-5.974
9900	Felles	3450 Distribusjon av vann	0	10.146	-10.146
9900	Felles	3500 Avløpsrensing	0	9.751	-9.751
9900	Felles	3530 Avløpsnett/inns.av avløpsvann	0	55.345	-55.345
9900	Felles	3600 Fiske og viltforvaltning	0	5.524	-5.524
9900	Felles	3700 Elverum bibliotek	0	18.938	-18.938
9900	Felles	3730 Kino	0	17.980	-17.980
9900	Felles	3770 Kulturhus	0	9.413	-9.413
9900	Felles	3800 Idrett og nærmiljø	0	13.842	-13.842
9900	Felles	3801 Flerbrukshall	700.000	700.000	0
9900	Felles	3810 Kommunale idrettsbygg	0	24.551	-24.551
9900	Felles	3830 Opplæring i kulturskolen	0	3.088	-3.088
9900	Felles	3860 Kommunale kulturbygg	0	9.374	-9.374
9900	Felles	3920 Livssynsorganisasjoner	715.000	684.903	30.097
9900	Felles	8700 Renter	0	5.197	-5.197
9900	Felles	8800 Interne finansieringstrans.	0	105.829	-105.829
9900	Felles	8801 Eksterne bankkostnader m/avgift	-2.728	20.950	-23.678
9900	Felles		5.597.534	7.678.552	-2.081.018
9901	Finans	1201 Arkiv/sekretariatstjenester	-34.240	0	-34.240
9901	Finans	2340 Arbeidstrening/tiltakstjeneste	146.878	0	146.878
9901	Finans	3253 Elverum næringsfond	360.000	403.399	-43.399
9901	Finans	8700 Renter	44.603.360	39.694.008	4.909.352

ÅRSREGNSKAP

Ansvar		Tjeneste		Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
9901	Finans	8701	Bruk av lån/avdrag på lån	63.206.250	60.602.777	2.603.473
9901	Finans	8702	Utlån til andre	-455.000	-224.098	-230.902
9901	Finans	8703	Utbytte	-12.305.000	-12.305.000	0
9901	Finans	8704	Startlån	0	-70.559	70.559
9901	Finans	8800	Interne finansieringstrans.	27.981.126	28.157.925	-176.799
9901	Finans	8801	Eksterne bankkostnader m/avgift	2.329	147.215	-144.886
9901	Finans	8990	Regnskapsmessig resultat	0	7.681.884	-7.681.884
9901	Finans			123.505.703	124.087.550	-581.848
9902	Skatt og rammetilskudd	8000	Skatt på inntekt og formue	-465.480.000	-469.924.933	4.444.933
9902	Skatt og rammetilskudd	8001	Eiendomsskatt	-67.290.000	-65.354.648	-1.935.352
9902	Skatt og rammetilskudd	8400	Rammetilskudd og gen.tilskudd	-572.703.519	-591.259.342	18.555.823
9902	Skatt og rammetilskudd			-1.105.473.519	-1.126.538.923	21.065.405
9903	Avskrivninger	1200	Administrasjon	71.200.000	1.863.750	69.336.250
9903	Avskrivninger	1201	Arkiv/sekretariatstjenester	0	0	0
9903	Avskrivninger	1202	Felles IKT-tjeneste	0	1.376.660	-1.376.660
9903	Avskrivninger	1210	Eiendomsforvaltning	0	869.694	-869.694
9903	Avskrivninger	1300	Drift av rådhusene	0	6.715.638	-6.715.638
9903	Avskrivninger	2010	Kommunal barnehagedrift	0	146.866	-146.866
9903	Avskrivninger	2012	Privat barnehagedrift	0	86	-86
9903	Avskrivninger	2021	Vanlig grunnskoleopplæring	0	541.728	-541.728
9903	Avskrivninger	2024	PPT i grunnskolen	0	603	-603
9903	Avskrivninger	2130	Spesialundervisning for voksne	0	3.106	-3.106
9903	Avskrivninger	2131	Opplæringstilt. for voksne	0	75.322	-75.322
9903	Avskrivninger	2210	Barnehagelokaler og uteanlegg	0	691.986	-691.986
9903	Avskrivninger	2220	Skolelokaler og uteanlegg	0	16.078.194	-16.078.194
9903	Avskrivninger	2311	Ungdommens hus	0	125.539	-125.539
9903	Avskrivninger	2320	Helsesøstertjeneste	0	23.519	-23.519
9903	Avskrivninger	2331	Helsestasjonslokaler	0	63.515	-63.515
9903	Avskrivninger	2340	Arbeidstrening/tiltakstjeneste	0	172.455	-172.455
9903	Avskrivninger	2341	Aktiverer. sos. tilbud - ikke lovheml.	0	146.003	-146.003
9903	Avskrivninger	2412	Legevakt	0	207.554	-207.554
9903	Avskrivninger	2413	Turnusleger	0	36.444	-36.444
9903	Avskrivninger	2440	Barneverntjeneste	0	24.016	-24.016
9903	Avskrivninger	2530	Pleie, omsorg i institusjon	0	2.438.617	-2.438.617
9903	Avskrivninger	2531	Kjøkken, kantine i institusjon	0	647.694	-647.694
9903	Avskrivninger	2540	Transporttjenester	0	60.596	-60.596
9903	Avskrivninger	2541	Hjemmetjenester	0	231.918	-231.918
9903	Avskrivninger	2545	Formidling av hjelpemidler	0	104.302	-104.302
9903	Avskrivninger	2560	Akutthjelp helse- og omsorgstjenesten	0	35.867	-35.867
9903	Avskrivninger	2610	Botilbud i institusjon	0	3.742.682	-3.742.682
9903	Avskrivninger	2650	Flyktningeboliger	0	3.810.261	-3.810.261
9903	Avskrivninger	2651	Sosialboliger	0	273.663	-273.663
9903	Avskrivninger	2652	Utleieboliger	0	1.316.029	-1.316.029

ÅRSREGNSKAP

Ansvar		Tjeneste		Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
9903	Avskrivninger	2653	Omsorgsboliger	0	2.222.463	-2.222.463
9903	Avskrivninger	2654	Bofelleskap	0	989.968	-989.968
9903	Avskrivninger	2657	Kommunale boliger	0	409.888	-409.888
9903	Avskrivninger	2732	Arbeidstrening	0	1.201	-1.201
9903	Avskrivninger	3010	Arealplanlegging	0	47.504	-47.504
9903	Avskrivninger	3030	Kart- og oppmålingsvirksomheten	0	113.191	-113.191
9903	Avskrivninger	3040	Bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utlippstillatelser	0	55.620	-55.620
9903	Avskrivninger	3300	Parkeringsordning	0	46.680	-46.680
9903	Avskrivninger	3320	Kommunale veger	0	2.263.672	-2.263.672
9903	Avskrivninger	3330	Kommunale veger	0	1.445.783	-1.445.783
9903	Avskrivninger	3331	Parkering	0	230.109	-230.109
9903	Avskrivninger	3340	Komm.veg, miljø,trafikkikkerhet	0	245.583	-245.583
9903	Avskrivninger	3350	Rekreasjon i tettsted(parker mv.)	0	157.572	-157.572
9903	Avskrivninger	3390	Utrykning brann og ulykker	0	81	-81
9903	Avskrivninger	3391	Beredskapssenter	0	2.434.546	-2.434.546
9903	Avskrivninger	3400	Produksjon av vann	0	1.880.719	-1.880.719
9903	Avskrivninger	3450	Distribusjon av vann	0	4.784.981	-4.784.981
9903	Avskrivninger	3500	Avløpsrensing	0	2.660.519	-2.660.519
9903	Avskrivninger	3530	Avløpsnett/inns.av avløpsvann	0	5.739.957	-5.739.957
9903	Avskrivninger	3550	Innsamling av avfall	0	10.723	-10.723
9903	Avskrivninger	3730	Kino	0	824.711	-824.711
9903	Avskrivninger	3770	Kulturhus	0	156.837	-156.837
9903	Avskrivninger	3800	Idrett og nærmiljø	0	524.442	-524.442
9903	Avskrivninger	3810	Kommunale idrettsbygg	0	1.821.736	-1.821.736
9903	Avskrivninger	3855	Chr. Fjeld festning - restaurering	0	2.300	-2.300
9903	Avskrivninger	3860	Kommunale kulturbygg	0	39.230	-39.230
9903	Avskrivninger	3863	Kulturskolen	0	4.366	-4.366
9903	Avskrivninger	3900	Kirkelig administrasjon	0	124.892	-124.892
9903	Avskrivninger	3901	Kirker	0	121.393	-121.393
9903	Avskrivninger	8600	Avskrivninger	-71.200.000	-71.184.975	-15.025
9903	Avskrivninger			0	0	0
9904	Stabssjef felles	1100	Revisjon	2.147.433	2.212.486	-65.053
9904	Stabssjef felles	1200	Administrasjon	0	120.000	-120.000
9904	Stabssjef felles	1204	Div. adm. fellesutgifter	1.825.226	1.535.091	290.135
9904	Stabssjef felles	2340	Arbeidstrening/tiltakstjeneste	1.453.912	1.843.476	-389.564
9904	Stabssjef felles	2341	Aktiviser. sos. tilbud - ikke lovhjeml.	393.600	393.600	0
9904	Stabssjef felles	2732	Arbeidstrening	982.691	939.900	42.791
9904	Stabssjef felles	3252	Næringstiltak	10.688	0	10.688
9904	Stabssjef felles	3390	Utrykning brann og ulykker	16.753.823	16.952.734	-198.911
9904	Stabssjef felles	3900	Kirkelig administrasjon	8.229.147	8.277.919	-48.772
9904	Stabssjef felles	9997	Internhusleie - Fellestjeneste	0	6.500	-6.500
9904	Stabssjef felles			31.796.520	32.281.707	-485.187
9906	VA-området selvkostberegning	1908	Felles VA anlegg	63.435	0	63.435

ÅRSREGNSKAP

Ansvar	Tjeneste		Revidert budsjett	Regnskap	Avvik	
9906	VA-området selvkostberegning	3400	Produksjon av vann	3.321.875	2.601.719	720.156
9906	VA-området selvkostberegning	3450	Distribusjon av vann	-14.473.463	-11.321.683	-3.151.780
9906	VA-området selvkostberegning	3500	Avløpsrensing	6.923.916	6.948.001	-24.085
9906	VA-området selvkostberegning	3530	Avløpsnett/inns.av avløpsvann	-18.476.370	-16.937.539	-1.538.830
9906	VA-området selvkostberegning	9997	Internhusleie - Fellestjeneste	0	198.025	-198.025
9906	VA-området selvkostberegning			-22.640.608	-18.511.478	-4.129.130
9907	Husbank lån/tilskudd	2830	Tilskudd/formid.lån husbanken	-41.602	0	-41.602
9907	Husbank lån/tilskudd			-41.602	0	-41.602
9908	Flyktninger tilskudd fordeling	8500	Generelt tilskudd flyktninger	-46.233.800	-48.948.050	2.714.250
9908	Flyktninger tilskudd fordeling			-46.233.800	-48.948.050	2.714.250
9909	Informasjonssjef felles	1200	Administrasjon	719.927	838.922	-118.995
9909	Informasjonssjef felles	1201	Arkiv/sekretariatstjenester	722.097	538.087	184.009
9909	Informasjonssjef felles	1202	Felles IKT-tjeneste	980.347	1.389.579	-409.232
9909	Informasjonssjef felles	1203	Informasjonsvirksomhet	1.582.716	1.524.786	57.930
9909	Informasjonssjef felles	1204	Div. adm. fellesutgifter	-2.057	8.226	-10.283
9909	Informasjonssjef felles	1207	ERP-system Agresso	346.170	502.907	-156.737
9909	Informasjonssjef felles	2010	Kommunal barnehagedrift	211.326	211.326	0
9909	Informasjonssjef felles	2021	Vanlig grunnskoleopplæring	639.569	639.569	0
9909	Informasjonssjef felles	2110	Spesialpedagogiske tiltak	9.137	9.137	0
9909	Informasjonssjef felles	2131	Opplæringstilt. for voksne	18.256	18.256	0
9909	Informasjonssjef felles	2150	Opphold i sfo	17.125	17.125	0
9909	Informasjonssjef felles	2210	Barnehagelokaler og uteanlegg	41.746	41.746	0
9909	Informasjonssjef felles	2220	Skolelokaler og uteanlegg	146.110	146.110	0
9909	Informasjonssjef felles	2320	Helsesøstertjeneste	59.290	59.290	0
9909	Informasjonssjef felles	2411	Avtaleleger	111.240	111.240	0
9909	Informasjonssjef felles	2421	Flyktingetjenesten	45.353	45.353	0
9909	Informasjonssjef felles	2440	Barneverntjeneste	66.630	66.630	0
9909	Informasjonssjef felles	2530	Pleie, omsorg i institusjon	445.106	445.106	0
9909	Informasjonssjef felles	2541	Hjemmetjenester	445.106	445.106	0
9909	Informasjonssjef felles	2610	Botilbud i institusjon	73.056	73.056	0
9909	Informasjonssjef felles	3030	Kart- og oppmålingsvirksomheten	26.176	26.176	0
9909	Informasjonssjef felles	3040	Bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utlippstillatelse	20.941	20.941	0
9909	Informasjonssjef felles	3291	Landbruksforvaltning	10.471	10.471	0
9909	Informasjonssjef felles	3320	Kommunale veger	47.116	47.116	0
9909	Informasjonssjef felles	3700	Elverum bibliotek	45.353	45.353	0
9909	Informasjonssjef felles	3730	Kino	45.353	45.353	0
9909	Informasjonssjef felles	3770	Kulturhus	45.353	45.353	0
9909	Informasjonssjef felles	3830	Opplæring i kulturskolen	18.256	18.256	0
9909	Informasjonssjef felles			6.937.269	7.390.576	-453.307
TOTALT				-1.006.552.502	-1.022.560.066	16.007.564

ÅRSREGNSKAP

For fellesområdet vises her de enkelte områdene og hvorledes tjenestene påvirker området i forhold til det reviderte budsjettet. Negative tall representerer et merforbruk i forhold til budsjett, mens et positivt tall indikerer at det er brukt mindre ressurser enn det var planlagt i revidert budsjett.

Felles for mange av områdene er at de er utfordrende å budsjettere med tanke på fordeling på de enkelte tjenester, og resultater på de enkelte tjenestene må vurderes nærmere før man trekker konklusjoner basert på avvikene.

Totalt sett viser fellesområdet en merinntekt/mindreforbruk på 16,0 mill. kroner.

Generalbalansekonto med sektor kode ved årets utløp

GENERALBALANSEKONTO - ELVERUM KOMMUNE PR. 31/12 -2016

EIENDELER

2.1 OMLØPSMIDLER

2.10	KASSE, BANK OG POSTGIRO				
2.10000	Kasse	kr.	121 980,00		
2.10070	Ikke disp. bankinnskudd	"	33 350 362,74		
2.10320	Bankinnskudd	"	108 037 074,67	kr.	141 509 417,41
2.13-2.16	KORTSIKTIGE FORDRINGER				
2.13080	Interimskonto	kr.	46 705 610,88		
2.13151	Kommunale foretak - ubegrenset ansv KF/IKS	"	4 914 092,00		
2.13200	Private selskaper og foretak	"	12 324 700,00		
2.13610	Staten inkl.trygdeforvaltning	"	57 325 302,99		
2.13640	Sektor for skatteinnkreving	"	37 726 855,53		
2.13650	Kommuner og fylkeskommuner	"	5 006 771,25		
2.13890	Husholdninger og ideelle organisasjoner	"	24 949 225,09	"	188 952 557,74
2.18430	Pengemarkedsfond			"	0,00
	PREMIEAVVIK				
2.19550	Livsforsikringselskap og pensjonskasser	kr.	64 228 660,49		
2.19640	Sektor for skatteinnkreving	"	9 056 238,75	"	73 284 899,24
	SUM OMLØPSMIDLER			kr.	403 746 874,39

2.2 ANLEGGSMIDLER

2.20	PENSJONSMIDLER				
2.20550	Livsforsikringselskap og pensjonskasser			kr.	1 554 106 484,14
2 21	AKSJER OG ANDELER				
2.21110	Statens forretningsdrift inkl aksjeselskap	kr.	1,00		
2.21152	Kommunale aksjeselskap mv	"	119 853 877,00		
2.21200	Private selskaper og foretak	"	33 915 028,00		
2.21550	Livsforsikringselskap og pensjonskasser	"	25 898 591,00	"	179 667 497,00
2.22 - 2.23	UTLÅN				
2.22151	Kommunale foretak - ubegrenset ansv KF/IKS	kr.	138 800,00		
2.22152	Kommunale aksjeselskap mv	"	119 200 000,00		
2.22200	Private selskaper og foretak	"	2 251 661,00		
2.22890	Husholdninger og ideelle organisasjoner	"	381 611 294,99	"	503 201 755,99
2.24	UTSTYR - MASKINER - TRANSP.M.				
2.24080	Utstyr, maskiner, transportmidler bokført verdi			"	70 650 090,35
2.27 - 2.29	FASTE EIENDOMMER OG ANLEGG				
2.27080	Eiendommer og anlegg bokført verdi			"	2 012 321 429,73
	SUM ANLEGGSMIDLER			kr.	4 319 947 257,21
 				kr.	4 723 694 131,60

ÅRSREGNSKAP

GJELD OG EGENKAPITAL

2 3 KORTSIKTIG GJELD

2.32 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

2.32080	Interimskonto	kr.	-27 314 185,62	
2.32152	Kommunale aksjeselskap mv	"	0,00	
2.32200	Private selskaper og foretak	"	-70 799 421,80	
2.32610	Stats- og trygdeforvaltningen	"	0,00	
2.32640	Sektor for skatteinnkreving	"	-30 588 656,49	
2.32650	Fylkeskommuner og kommuner	"	-318 837,50	
2.32890	Husholdninger og ideelle organisasjoner	"	-95 480 682,04	kr. -224 501 783,45

2.39 PREMIEAVVIK

2.39550	Livsforsikringselskap og pensjonskasser	kr.	-8 262 336,00	
2.39640	Sektor for skatteinnkreving	"	-1 165 364,44	" -9 427 700,44

SUM KORTSIKTIG GJELD

kr. -233 929 483,89

2 4 LANGSIKTIG GJELD

2.40 PENSJONSFORPLIKTELSE

2.40550	Livsforsikringselskap og pensjonskasser	kr.	-1 838 772 515,99	
2.40640	Sektor for skatteinnkreving	"	-40 137 910,40	kr. -1 878 910 426,39
2.43320	Sertifikatlån - Banker			kr. -756 378 051,00

2.45 - 2.49 ANDRE LÅN

2.45320	Banker	kr.	-5 218 549,00	
2.45355	Kredittforetak og finans.selskaper	"	-55 541 068,00	
2.45395	Statlige låneinstitusjoner og Norges Bank	"	-1 156 190 128,00	kr. -1 216 949 745,00

SUM LANGSIKTIG GJELD

kr. -3 852 238 222,39

2 5 BOKFØRT EGENKAPITAL

2.51 - 2.58 FOND

2.51080	Bunde driftsfond	kr.	-30 543 269,77	
2.51890	Husholdninger og ideelle organisasjon	"	-11 480,91	
2.53080	Ubundne investeringsfond	"	-51 312 594,84	
2.55080	Bundne investeringsfond	"	-23 079 253,22	
2.56080	Disposisjonsfond	"	-25 134 110,63	kr. -130 080 709,37

2.581	Endringer av regnskapsprinsipp - Drift			kr. 104 049,65
-------	--	--	--	----------------

2.5900	Regnskapsmessig merforbruk			kr.
2.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk			kr. -7 681 883,55
2.5960	Udisponert i investeringsregnskapet			kr. 0,00
2.5970	Udekket i investeringsregnskapet			kr. 0,00
2.5990	Kapitalkonto			" -499 867 882,04

SUM EGENKAPITAL

kr. -637 526 425,32

SUM GJELD OG EGENKAPITAL

kr. -4 723 694 131,60

Generalbalansen spesifiserer nærmere enn forskriftenes krav hvorledes de enkelte fordrings- og gjeldsposter er fordelt på type debitorer og kreditorer.

NOTER

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens og fylkeskommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler.

Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er alltid omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer skal klassifiseres som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller klassifiseres verdipapirene som anleggsmidler.

Andre fordringer som ikke inngår i punket ovenfor, er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers skal de klassifiseres som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelet kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommuneloven § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/ likviditetslån jf. kommuneloven § 50 nr. 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

En omklassifisering medfører en regnskapsføring i investeringsregnskapet og eventuelt i driftsregnskapet.

Verdivurderingen må gjennomføres før omklassifiseringen. Omklassifisering av anleggsmidler til omløpsmidler skal ikke finne sted.

Beregnete ekstraordinære avdrag til Husbanken ved årsavslutningen er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld.

Langsiktig gjeld skal vurderes til opptakskost. Langsiktig gjeld skal oppskrives ved varig økning i forpliktelsen. Krav til oppskrivning gjelder ikke ved renteendring på langsiktig gjeld. Oppskrivningen skal reverseres i den utstrekning grunnlaget for oppskrivningen ikke lenger er til stede.

ÅRSREGNSKAP

Kortsiktig gjeld skal vurderes til det høyeste av opptakskost og virkelig verdi. Vurdering til høyeste verdi skal fravikes når dette er i samsvar med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring. Kortsiktig gjeld som vurderes likt som markedsbaserte finansielle omløpsmidler skal vurderes til virkelig verdi.

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-2140 i januar 2003.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene i mva-loven for de tjenesteområder som omfattes av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva. er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Korreksjon av tidligere års feil

Det er avdekket og korrigert feil fra tidligere år som skriver seg fra avstemming av kortsiktige fordringer i balansen tilbake til 2007 og det viser seg at feilene ligger inngående balanse før dette tidspunkt. Man har vurdert korreksjonen opp mot til anbefaling gitt i GKRS nr. 5, og kommet til at feilene korrigeres direkte mot egenkapitalen for ikke å påvirke vurderingen av kommunens nåværende økonomiske stilling og herunder dekning av merforbruk fra 2014. Korreksjonene er nærmere beskrevet i Note 13.

Note 2 – Kommunens organisering

Elverum kommune har organisert sin virksomhet i en flat organisasjonsstruktur med ansvarlige sektorledere som rapporterer direkte til rådmannen basert på bruk av rammebudsjetter. Den enkelte virksomhetsleder har delegert ansvar for gjennomføring av tjenestene på sitt område gjennom lederavtaler.

Rammeområdene fremgår både av Regnskapsskjema 1B, og av «Regnskap sammenlignet med rammebudsjett pr sektor/stab» som viser sektorenes resultater for regnskapsåret.

Elverum kommune er vertskommune og fører regnskapet for PPT-tjenesten i kommunene Stor-Elvdal, Våler, Åmot og Elverum. Samarbeidet er basert på en egen avtale hvor også Hedmark fylkeskommune deltar i finansieringen.

Elverum kommune er vertskommune og fører regnskapet for Elverum Interkommunale Legevakt som dekker kommunene Elverum, Våler og Åsnes. Samarbeidet er basert på egen avtale og legevakten er plassert ved sykehuset i Elverum.

Elverum kommune er vertskommune og fører regnskap for et samarbeid med Stor-Elvdal, Våler og Åsnes om interkommunale akutte døgnplasser (IKAD) for legetjenester fra 2015.

Elverum kommune deltar også i et interkommunalt samarbeid om Sekretariat for kontrollutvalg. Åmot kommune er vertskommune og fører regnskapet for samarbeidet. Samarbeidet er basert på egen avtale og utgiftene fordeles på deltagerne.

Elverum kommune deltar i et interkommunalt samarbeid om Arbeidsgiverkontroll som er en del av Skatteoppkreverens oppgaver i forbindelse med innkreving av skatter og avgifter. Stor-Elvdal er vertskommune og fører regnskap for samarbeidet. Samarbeidet er basert på egen avtale og utgiftene fordeles på deltagerne.

Lovpålagte tjenester organisert som egne rettssubjekter med eget regnskap:

- **Renovasjon** – Tjenesten er organisert gjennom Sør-Østerdal interkommunale renovasjonsselskap IKS hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 60 % av selskapets forpliktelser.
- **Brann- og redningstjeneste** – Tjenesten er organisert gjennom Midt- Hedmark brann- og redningsvesen IKS hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 37,2 % av selskapets forpliktelser, etter at selskapet ble utvidet med nye kommuner fra 01.01.2008 og etter økt beredskapskrav for Elverum i 2012.
- **Revisjon** – Tjenesten er organisert gjennom Hedmark Revisjon IKS hvor Løten kommune er selskapets kontorkommune. Elverum kommune har en ansvarsdel på 9,0 % fra 01.01.2014 som følge av utvidelse av antall kommuner som deltagere i selskapet.

Ut over dette drives kommuneskogen som kommunalt foretak gjennom KF Elverum kommuneskoger. Kommuneskogen fører eget separat regnskap for sin virksomhet.

Note 3 – Spesifikasjon av endring i arbeidskapital

Del 1 Endring i arbeidskapital bevilgningsregnskapet

Anskaffelse av midler		Regnskap 2016	Regnskap 2015
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(600:670; 700:780;800:895)	-1 620 938 750,34	-1 507 788 003,38
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(600:670; 700:770;800:895)	-70 742 457,65	-49 692 130,91
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(900:929)	-345 333 607,08	-289 793 545,70
Sum anskaffelse av midler	S	-2 037 014 815,07	-1 847 273 679,99
Anvendelse av midler			
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(010:285;30 0:480) -690	1 493 128 457,75	1 409 035 620,95
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(010:285;30 0:480) -690	241 748 070,82	195 612 906,74
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(500:529)	245 696 657,34	201 082 117,13
Sum anvendelse av midler		1 980 573 185,91	1 805 730 644,82
<i>Anskaffelse - anvendelse av midler</i>	<i>U=W</i>	-56 441 629,16	-41 543 035,17
Endring i ubrukte lånemidler	Bal: 2.91 (Rt) - 2.91 (Rt-1)	120 751 697,59	-60 015 651,31
Endring i arbeidskapital	V	-64 310 068,43	101 558 686,48

Del 2 Endring i arbeidskapital balansen

Tekst	Konto	Regnskap 2016	Regnskap 2015
Omløpsmidler	2.1		
Endring kortsiktige fordringer	2.13 - 2.17	-11 417 166,70	-35 197 236,06
Endring aksjer og andeler	2.18	0,00	0,00
Premieavvik	2.19	-5 936 366,18	-22 030 173,26
Endring sertifikater	2.12	0,00	0,00
Endring obligasjoner	2.11	0,00	0,00
Endring betalingsmidler	2.10	-24 353 634,17	148 027 892,86
Endring omløpsmidler		-41 707 167,05	90 800 483,54
Kortsiktig gjeld	2.3		
Endring kassekredittlån	2.31	0,00	0,00
Endring annen kortsiktig gjeld	2.32 - 2.38	17 073 973,50	-10 758 202,96
Premieavvik	2.39	9 427 700,44	0,00
Endring arbeidskapital		-68 208 840,99	101 558 686,50
Korreksjon tidligere års feil mot egenkapital, se Note 13		3 898 772,56	
Endring arbeidskapital		-64 310 068,43	-101 558 686,50

Note 4 – Pensjon

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)		2016	
Årets pensjonsopptjening, nåverdi			90 866 809
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse			69 243 554
Forventet avkastning på pensjonsmidlene			-66 793 526
Administrasjonskostnader			3 049 820
Netto pensjonskostnad (inkl.adm.)			96 366 657
Årets pensjonspremie til betaling			93 623 724
Årets premieavvik			2 742 933
Balanse 31.12.16 (F § 13-1 bokstav E)		Pensjons-	Arbeids-
		poster	giveravgift
Brutto påløpt forpliktelse		1 838 772 515	
Pensjonsmidler		1 554 106 484	
Netto pensjonsforpliktelse		284 666 031	40 137 910
Årets premieavvik		2 742 933	387 128
Premieavvik tidligere år		-58 709 255	-8 278 005
Akkumulert premieavvik		-55 966 322	-7 890 877
Beregningsforutsetninger 2016			
Se beregningsforutsetninger for de enkelte selskapene på de neste sidene.			
Estimatavvik	Pensjons-	Pensjons-	Netto
	midler	forpliktelse	
Estimert 01.01.16	1 495 973 442	-1 735 281 359	-239 307 917
Ny beregning 01.01.16	1 437 290 797	-1 719 213 895	-281 923 098
Årets estimatavvik (01.01.16)	58 682 645	-16 067 464	42 615 181
Estimatavvik fra tidligere år	0	0	0
Amortisert avvik i år*	-58 682 645	16 067 464	-42 615 181
Akkumulert estimatavvik 31.12.16	0	0	0

*Forskriftsendring 2011: Estimatavikene tas fortløpende i balansen.

Note 4a – Pensjon EKP

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)		2016	
Årets pensjonsopptjening, nåverdi			44 865 207
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse			26 801 664
Forventet avkastning på pensjonsmidlene			-28 484 271
Administrasjonskostnader			0
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)			43 182 600
Årets pensjonspremie til betaling			34 920 264
Årets premieavvik			8 262 336
Balanse 31.12.16 (F § 13-1 bokstav E)	Pensjons- poster	Arbeids- giveravgift	
Brutto påløpt forpliktelse	732 797 159		
Pensjonsmidler	656 256 376		
Netto pensjonsforpliktelse	76 540 783	10 792 250	
Årets premieavvik	8 262 336	1 165 364	
Premieavvik tidligere år	-36 054 793	-5 083 726	
Akkumulert premieavvik	-27 792 457	-3 918 362	
Beregningsforutsetninger		2016	
Forventet avkastning på pensjonsmidler (F § 13-5 bokstav F)		4,65 %	
Diskonteringsrente (F § 13-5 bokstav E)		4,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst (F § 13-5 bokstav B)		2,97 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering (F § 13-5 bokstav C og D)		2,97 %	
Forutsetninger om fratreden beregnes etter en modell som gir en forventning om at 5% av de aktive medlemmene i EKP fratrer hvert år.			
Forenklet modell for AFP uttak på 50% uavhengig av alder.			
Estimatavvik	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser	Netto
Estimert 01.01.16	596 096 119	-653 129 846	-57 033 727
Ny beregning 01.01.16	610 674 460	-678 952 907	-68 278 447
Årets estimatavvik (01.01.16)	-14 578 341	25 823 061	11 244 720
Estimatavvik fra tidligere år	0	0	0
Amortisert avvik i år*	14 578 341	-25 823 061	-11 244 720
Akkumulert estimatavvik 31.12.16	0	0	0

*Forskriftsendring 2011: Estimatavikene tas fortløpende i balansen.

Note 4b – Pensjon SPK

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)			2016
Årets pensjonsopptjening, nåverdi			13 850 797
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse			8 723 640
Forventet avkastning på pensjonsmidlene			-6 770 492
Administrasjonskostnader			445 418
Netto pensjonskostnad (inkl.adm.)			16 249 363
Årets pensjonspremie til betaling			16 724 202
Årets premieavvik			-474 839
Balanse 31.12.16 (F § 13-1 bokstav E)	Pensjons-	Arbeids-	
	poster	giveravgift	
Brutto påløpt forpliktelse	240 665 435		
Pensjonsmidler	172 363 176		
Netto pensjonsforpliktelse	68 302 259	9 630 619	
Årets premieavvik	-474 839	-66 952	
Premieavvik tidligere år	2 588 240	364 942	
Akkumulert premieavvik	2 113 401	297 990	
Beregningsforutsetninger			2016
Forventet avkastning på pensjonsmidler (F § 13-5 bokstav F)			4,30 %
Diskonteringsrente (F § 13-5 bokstav E)			4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst (F § 13-5 bokstav B)			2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering (F § 13-5 bokstav C og D)			2,97 %
Frivillig avgang : 4,5% for 18-39 år, 2% for 40-54 år, 1% for 55 år og over			
Framtidig uttak av AFP (ved fylte 62 år)			50 %
Estimatavvik	Pensjons-	Pensjons-	Netto
	midler	forpliktelse	
Estimert 01.01.16	209 381 876	-249 385 709	-40 003 833
Ny beregning 01.01.16	149 313 900	-218 090 998	-68 777 098
Årets estimatavvik (01.01.16)	60 067 976	-31 294 711	28 773 265
Estimatavvik fra tidligere år	0	0	0
Amortisert avvik i år*	-60 067 976	31 294 711	-28 773 265
Akkumulert estimatavvik 31.12.16	0	0	0

*Forskriftsendring 2011: Estimatavikene tas fortløpende i balansen.

Note 4c – Pensjon KLP

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)			2016
Årets pensjonsopptjening, nåverdi			32 150 805
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse			33 718 250
Forventet avkastning på pensjonsmidlene			-31 538 763
Administrasjonskostnader			2 604 402
Netto pensjonskostnad (inkl.adm.)			36 934 694
Årets pensjonspremie til betaling			41 979 258
Årets premieavvik			-5 044 564
Balanse 31.12.16 (F § 13-1 bokstav E)		Pensjons- poster	Arbeids- giveravgift
Brutto påløpt forpliktelse		865 309 921	
Pensjonsmidler		725 486 932	
Netto pensjonsforpliktelse		139 822 989	19 715 041
Årets premieavvik		-5 044 564	-711 284
Premieavvik tidligere år		-25 242 702	-3 559 221
Akkumulert premieavvik		-30 287 266	-4 270 505
Beregningsforutsetninger			2016
Forventet avkastning på pensjonsmidler (F § 13-5 bokstav F)			4,60 %
Diskonteringsrente (F § 13-5 bokstav E)			4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst (F § 13-5 bokstav B)			2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering (F § 13-5 bokstav C og D)			2,97 %
Forutsetninger for turnover (F § 13-5 bokstav G) :			Uttak av AFP for 2016, fra 62 år:
Sykepleiere:		Fellesordningen:	
under 20 år	20%	20%	Sykepleiere: 33,00 %
20-23 år	8%	15%	Fellesordningen * 33,00 %
24-25 år	6%		Fellesordningen:** 45,00 %
24-29 år		10%	
26-30 år	6%		* 65 års aldersgrense
30-39 år		7,5 %	** 70 års aldersgrense
31-45 år	4%		
40-50 år		5%	
46-50 år	1%		
51-55 år		2%	
over 50 år	0%		
over 55 år		0%	
Estimatavvik	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelse	Netto
Estimert 01.01.16	690 495 447	-832 765 804	-142 270 357
Ny beregning 01.01.16	677 302 437	-822 169 990	-144 867 553
Årets estimatavvik (01.01.16)	13 193 010	-10 595 814	2 597 196
Estimatavvik fra tidligere år	0	0	0
Amortisert avvik i år*	-13 193 010	10 595 814	-2 597 196
Akkumulert estimatavvik 31.12.16	0	0	0

*Forskriftsendring 2011: Estimatavikene tas fortløpende i balansen.

Note 5 – Konsekvenser av bokført premieavvik

Virkning av premieavvik 2016

Virkning av premieavvik 2016	Beløp
Regnskapsmessig mindreforbruk 2016	7 681 884,00
Amortisert premieavvik	-10 722 178,00
Arbeidsgiveravgift	-1 511 827,00
Bokført premieavvik 2016	-2 742 933,00
Arbeidsgiveravgift	-387 128,62
Avsatt til pensjonsfond	0,00
Korrigert resultat 2016	23 045 950,62

Elverum kommune har i regnskapet for 2016 utgiftsført kr 2 745 933,- i premieavvik og kr 387 128 i arbeidsgiveravgift i samsvar med forskrift om årsregnskap og årsberetning. Beløpet inngår i akkumulert premieavvik som er klassifisert som kortsiktig fordring i kommunens balanse. Ordningen er et brudd med anordningsprinsippet og innebærer en endring i forhold til årsregnskap avlagt for 2001 og tidligere. Det korrigerte resultatet for 2016 ville ha vært mindreforbruk på kr 23 045 950,62 i forhold til årets budsjett.

Amortisering av premieavvik	Amortiseringstid	Amortisering av premieavvik 2016
Amortiseringstid premieavvik 2002-2010	15 år	
Amortiseringstid premieavvik 2011-2013	10 år	
Amortiseringstid premieavvik 2014 og senere	7 år	12 234 005 inkl arbg. avg.

Gjenstående premieavvik som skal utgiftsføres senere år		
Gjenstående positivt premieavvik som skal utgiftsføres senere år		63 857 199
I % av omløpsmidler	445 454 041	14,3 %

Premiefond	KLP	EKP
Innestående på premiefond i livselskapet til dekning av kommende pensjonspremier 31.12.2015	-155 570	-16 852 413
Bruk i årets regnskap	9 975 581	5 875 900
Avregning lønns og G regulering, renteresultat m.v.	-9 946 111	-3 929 226
Gjenstående premiefond 31.12.2016	-126 100	-14 905 739

Note 6 – Garantiansvar

KREDITORER:	Garantiansvar pr. 31.12.2016	Garantien utløper:
NORDEA:		
SØIR	Kr. 15 323 660,00	Selskapsavtale for SØIR Pr. 01.06.00 § 13
SUM NORDEA	Kr. 15 323 660,00	
SPAREBANKEN HEDMARK:		
Elv.komm.industribygg/Hernes institutt	Kr. 50 000 000,00	15.12.2029
Elverum Håndball	« 990 564,00	30.11.2019
Elverum Rideklubb	« 372 378,00	24.10.2019
Elverum Fotball	« 348 939,00	15.07.2022
SUM SPAREBANKEN HEDMARK	Kr. 51 711 881,00	
KOMMUNALKREDITT NORGE:		
Elv.komm.industribygg –Beredskapssenter	Kr. 38 226 714,00	30.06.2041
SUM KOMMUNALKREDITT	Kr. 38 226 714,00	
DNB Bank ASA:		
Elverum Tomteselskap AS	Kr. 50 000 000,00	31.12.2024
SUM DNB Bank ASA	Kr. 50 000 000,00	
SUM GARANTIANSVAR	Kr. 155 262 255,00	

Garantiansvar overfor Sparebanken Hedmark vedrørende EKI AS /Hernes Institutt gjelder en andel av selskapets totale låneoptak vedrørende utbyggingen ved instituttet.

Det er gitt en ny garanti i 2014 til Elverum Tomteselskap AS vedrørende kjøp av tomtegrunn i Ydalir og Prestmyraområdet for utvikling av boligtomter med tilhørende infrastruktur med løpetid på 10 år.

Det er ikke gitt nye garantier i 2016.

Note 7 – Fordringer og gjeld til kommunale foretak, bedrifter og samarbeid

Jfr. Kommunelovens §§ 11 og 27.

Kommunal virksomhet - navn:	31.12.2016		31.12.2015	
	Fordringer	Gjeld	Fordringer	Gjeld
<i>Kortsiktige poster</i>				
Elverum kommuneskoger KF - utbytte	Kr. 4 914 092		Kr. 6 637 464	
Fordring Elverum Energi	Kr. 12 305 000		Kr. 24 605 000	
Fordring Visit Elverum-regionen AS	Kr. 0		Kr. 360 000	
Sum kortsiktige poster	Kr. 17 219 092		Kr. 31 602 464	
<i>Langsiktige poster</i>				
Elverum Tomteselsk AS, ansv lån avdr fritt 10år	Kr. 5 500 000		Kr. 0	
Elverum Tomteselsk AS, ansv lån avdrag og renter 10år	Kr. 5 000 000		Kr. 0	
Elverum Tomteselskap AS, likv lån maks løpetid 12 mnd	Kr. 20 000 000		Kr. 0	
Elverum Fotball - forskudd spillemidler og M-ref	Kr. 722 000		Kr. 3 100 000	
TAIK AS, ansvarlig lån nedbetales årlig	Kr. 23 700 000		Kr. 24 800 000	
TAIK AS, ansvarlig lån løper til forfall	Kr. 54 000 000		Kr. 54 000 000	
Elverum Tomteselskap AS	Kr. 6 000 000		Kr. 6 000 000	
EKI Utvikling AS	Kr. 5 000 000		Kr. 5 000 000	
Sum langsiktige poster	Kr. 119 922 000		Kr. 92 900 000	

Vedrørende kortsiktig fordring på Elverum Energi inneholder denne anordning av vedtatt utbytte for 2016 som skal vedtas ved generalforsamlingens behandling av selskapets regnskap for 2016. Utgående balanse fra 2015 er innbetalt i løpet av 2016 i sin helhet.

Vedrørende fordring på KF Elverum kommuneskoger ble det avtalt med styret i selskapet høsten 2014 hvordan fordringen skal dekkes gjennom ekstraordinære inntekter ved fredning av skog og reduksjon av fremtidig utbyttekrav vedtatt i kommunestyret i Økonomiplanen for 2015 – 2018. Inntekter fra fredning av skog er overført kommunen og inngår i det reduserte utbyttekravet pr 31.12.2016.

Note 8 – Aksjer og andeler

Tekst	Bokført verdi	Eierandel	
ANDELER KLP-EGENKAP. INNSK.	20 797 291,00	Minoritet	
ANDELER EKP-EGENKAP. INNSK.	23 958 054,00		
1 ANDEL I NORGES KOMM BANK PL8750 KURS1	1,00	Minoritet	*)
INNSKUDDSKAPITAL SØIR	5 670 000,00	0,6	
10 AKSJER I KOMMUNENENS FILMSENTR PL 500	5 000,00	Minoritet	
TEKSTILVASK INNLANDET AS 3273 AKSJER	20 000,00		
14 AND. I A/L BIBLIOTEKSENTRALEN PL 300	14,00	Minoritet	*)
50 AND. I A/S ELV.TOMTESELSK. PÅL.KR.1000	3 300 000,00	1	
AKSJEKAPITAL ELVERUM ENERGIVERK A/S	86 662 109,00	1	
AKSJER I TUNET A/S	100 000,00	0,0563	
AKSJER I EKI UTVIKLING AS	5 060 000,00		
INNSKUTT KAPITAL HEDMARK REVISJON IKS	180 000,00		
10+7 AKSJER NORSKE SKOGINDUSTRIER A/S	2 050,00	Majoritetseier	
1 ANDEL I LÆRERLH I BORL SILKOSF PL 3500	3 500,00	Minoritet	
1 ANDEL I HERNES INSTITUT A/L PL 1000	1,00	Minoritet	*)
4 459 AKSJER I FILMPARKEN AS	4 900,00	Minoritet	
8 ANDELER I ELV BOLIGBYGGELAG A KR 100	8,00		*)
NR. 1-7000 PL. 100 (700000)	7 000,00	Minoritet	
4 ANDELER FREDHEIM VERNEHJEM	4,00		*)
ANDEL FRIVILLIGHETSENTRALEN	5 000,00		
ANDEL EOBBL A/L	1 565,00		
AKSJER I FLERBRUKSANLEGG	28 100 000,00		
AKSJER I ERNU AS	100 000,00		
AKSJER I TAIK AS	5 541 000,00		
AKSJER I NORDAVIND DS SITES AS	150 000,00	Minoritet	
Sum aksjer og andeler	179 667 497,00		

*) Aksjene/andelene er tidligere registrert med kr. 1,00 på grunn av at de ble vurdert til ikke å ha verdi for Elverum kommune.

Aksjer og andeler er anleggsmidler til varig eie, og er verdsatt til kostpris eller virkelig verdi. Det er foretatt en summarisk vurdering av de poster som anses som vesentlige, uten at man har funnet at det gjennom året har inntruffet hendelser som påvirker de bokførte verdier.

I 2016 er det ervervet aksjer i Nordavind DS Sites AS, samt at det er skutt inn egenkapital i Hedmark Revisjon IKS i henhold til selskapsavtalen.

Note 9 – Avsetninger og bruk av avsetninger

Kapittel	Balansen	31.12.2016	01.01.2016	Endring
2.56	Disposisjonsfond	25.134.111	29.183.682	
2.55	Bundne invest. fond	23.079.253	24.098.751	
2.53	Ubundne invest. fond	51.312.595	27.865.512	
2.51	Bundne driftsfond	30.554.751	26.765.186	
Sum	Fond	130.080.709	107.913.131	22.167.579

Driftsregnskapet 2016		Investeringsregnskapet 2016		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
940	3.818.145	940 + 948	7.773.521	
540	5.540.242	548	25.448.935	
Differanse	1.722.098	Differanse	17.675.414	19.397.511
950	4.657.332	950	150.000	
550	8.596.897	958	18.376.074	
		550	17.356.576	
Differanse	3.939.565	Differanse	-1.169.498	2.770.067
Endring drifts- og investeringsregnskapet				22.167.579

Avstemming mellom regnskapsdelene	Beløp
Differanse	0

Disposisjonsfond	KOSTRA-art/balanse	Opprinnelig bud	Revidert bud	Regnskap 2016	Regnskap 2015
<i>Beholdning 01.01.2016</i>	2.56			29 183 682	10 725 194
Avsetninger til fondet	540	3 712 590	4 862 590	5 540 242	26 185 800
Bruk av fondet i driftsregnskapet	940	-600 000	-1 300 000	-3 818 145	-2 680 192
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	940	-4 600 000	-5 100 000	-5 771 669	-5 047 119
<i>Beregnet beholdning 31.12.2016</i>				25 134 111	29 183 682
<i>Beholdning fra balanse 31.12.2016</i>				25 134 111	29 183 682
Differanse				0	0

Ubundne investeringsfond	KOSTRA-art/balanse	Opprinnelig bud	Revidert bud	Regnskap 2016	Regnskap 2015
<i>Beholdning 01.01.2016</i>	2.53			27 865 512	28 912 835
Avsetninger til fondene	548		21 963 015	25 448 935	2 675 564
Bruk av fondene	948	-900 000	-4 323 899	-2 001 852	-3 722 887
<i>Beregnet beholdning 31.12.2016</i>				51 312 595	27 865 512
<i>Beholdning fra balanse 31.12.2016</i>				51 312 595	27 865 512
Differanse				0	0

Bundne driftsfond	KOSTRA-art/balanse	Opprinnelig bud	Revidert bud	Regnskap 2016	Regnskap 2015
<i>Beholdning 01.01.2016</i>	2.51			26 765 186	22 182 079
Avsetninger til fondet	550	2 096 540	1 327 410	8 596 897	9 139 636
Bruk av fondet i driftsregnskapet	950	-4 213 386	-4 686 236	-4 657 332	-4 556 529
Bruk av fondet i investeringsregnskapet				-150 000	0
<i>Beregnet beholdning 31.12.2016</i>				30 554 751	26 765 186
<i>Beholdning fra balanse 31.12.2016</i>				30 554 751	26 765 186
Differanse				0	0

Bundne investeringsfond	KOSTRA-art/balanse	Opprinnelig bud	Revidert bud	Regnskap 2016	Regnskap 2015
<i>Beholdning 01.01.2016</i>	2.55			24 088 751	18 007 071
Avsetninger til fondene	550	0	0	17 356 576	18 228 958
Bruk av fondene	958	0	-150 000	-18 376 074	-12 147 278
<i>Beregnet beholdning 31.12.2016</i>				23 079 253	24 088 751
<i>Beholdning fra balanse 31.12.2016</i>				23 079 253	24 088 751
Differanse				0	0

Note 10 – Kapitalkonto

KAPITALKONTO			
01.01.2016 Balanse (underskudd i kapital)		01.01.2016 Balanse (kapital)	512 374 706
Debetposterings i året:		Kreditposterings i året:	
Salg av fast eiendom og anlegg	-46 704 740	Aktivering av fast eiendom og anlegg	221 819 642
Nedskrivninger fast eiendom		Oppskrivning av fast eiendom	
Avskrivning av fast eiendom og anlegg	-51 866 036		
Avskrivning finansiell leasing	-2 516 355	Tilgang finansiell leasing	40 656 000
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler	-1 764 775	Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	18 788 071
Nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler		Oppskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	
Avskrivninger av utstyr, maskiner og transportmidler	-9 822 145	Kjøp av aksjer og andeler	4 309 443
Salg av aksjer og andeler		Oppskrivning av aksjer og andeler	
Nedskrivning av aksjer og andeler		Utlån formidlings/startlån	67 734 288
Avdrag på formidlings/startlån	-30 658 338	Utlån sosial lån	65 240
Avdrag på sosial lån	-80 540	Utlån egne midler	30 500 000
Avdrag på utlånte egne midler	-3 702 098		
Avskrivning sosial utlån		Oppskrivning utlån	
Avskrevet andre utlån		Avdrag på eksterne lån	92 139 600
Bruk av midler fra eksterne lån	-285 751 698	Urealisert kursgevinst utenlandslån	
Ekstraordinær avgang- korrigering av tidligere års feil	-3 898 773	UB Pensjonsmidler (netto)	58 133 042
UB Pensjonsforpliktelse (netto)	-109 886 650	Estimatavvik pensjonmidler	
Aga pensjonsforpliktelse		Reversering nedskrivning av fast eiendom	
		Reversering nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	
Estimatavvik pensjonforpliktelse			
31.12.2016 Balanse Kapitalkonto	499 867 882	31.12.2016 Balanse (underskudd i kapital)	

Note 11 – Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk og udekket/udisponert

Regnskapsmessig merforbruk i driftsregnskapet eller udekket i investeringsregnskapet.

Kapittel	Balansen	31.12.2016	01.01.2016	Endring
2.5900	Regnskapsmessig merforbruk drift	0	-26 659 417	26 659 417
2.5970	Regnskapsmessig udekket investering	0	0	0
SUM	Regnskapsmessig merforbruk	0	-26 659 417	26 659 417

Driftsregnskapet 2016		Investeringsregnskapet 2016		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
980	0	980	0	
530	26 659 417	530	0	
Differanse	26 659 417		0	26 659 417

Avstemming mellom regnskapsdelene	Beløp
Differanse	0

Det forelå et regnskapsmessig merforbruk i driftsregnskapet for 2014 på kr. 26 659 417,-. Det ble i KS 049/15 årsregnskapssaken for 2014 vedtatt at dette merforbruket skal dekkes i løpet av 2016, det vil si innenfor fristen på 2 år.

Dekning av merforbruket er gjennomført som vedtatt.

Regnskapsmessig mindreforbruk i driftsregnskapet eller udisponert i investeringsregnskapet.

Kapittel	Balansen	31.12.2016	01.01.2016	Endring
2.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk drift	7 681 884	67 250	7 614 633
2.5960	Udisponert i investeringsregnskapet	0	0	0
SUM	Regnskapsmessig mindreforbruk	7 681 884	67 250	7 614 633

Driftsregnskapet 2016		Investeringsregnskapet 2016		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
930	-67 250	930	0	
580	7 681 884	580	0	
Differanse	7 614 633		0	7 614 633

Avstemming mellom regnskapsdelene	Beløp
Differanse	0

Mindreforbruket på kr 67 250 fra 2015 er i driftsregnskapet for 2016 tillagt disposisjonsfond som vedtatt. Mindre forbruket fra 2016 på kr 7 681 884 vil rådmannen foreslå disponering av i årsregnskapssaken til kommunestyret.

Note 12 – Gjeldsforpliktelser

Type gjeld og fordeling mellom långivere

	2016	2015
Kommunens samlede lånegjeld ¹⁾	1.559.837.317	1.516.986.828
* fastrente	44 %	48 %
* flytende rente	56 %	52 %
Fordelt på følgende kreditorer:		
KLP		
* fastrente	100 %	100 %
* flytende rente	0 %	0 %
Kommunalbanken		
* fastrente	51 %	47 %
* flytende rente	49 %	53 %
Nordea		
* fastrente	0 %	52 %
* flytende rente	0 %	48 %
DNB		
* fastrente	24 %	0 %
* flytende rente	76 %	0 %

1) Kommunens gjeld eksklusive startlån og leasing

Gjeld fordelt på låneprodukt

Produkt	2016		2015	
3 mnd Nibor	730.944.170	47 %	772.971.860	51 %
3 mnd Nibor Bullet	20.000.000	1 %	20.000.000	1 %
Fastrente	5.218.550	0 %	11.318.550	1 %
P.t. rente	45.507.280	3 %	47.902.400	3 %
Sum langsiktig gjeld	801.670.000	51 %	852.192.810	56 %
Sertifikatlån	758.167.317	49 %	664.794.018	44 %
Sum gjeld som må refinansieres i løpet av året	758.167.317	49 %	664.794.018	44 %
Totalt	1.559.837.317	100 %	1.516.986.828	100 %

Gjeldsforpliktelser fordelt på selvkostområdet og øvrig virksomhet

	2016	2015
Kommunens samlede lånegjeld ¹⁾	1.559.837.317	1.516.986.828
Andel knyttet til selvkostområder		
Vann og avløp andel i kr	281.060.549	265.722.364
Andre selvkostområder i kr	0	1.806.264
Andel knyttet til selvkostområder i %	18 %	18 %
Andel knyttet til øvrig kommunal virksomhet		
Samlet gjeld øvrig kommunal virksomhet i kr.	1.278.776.768	1.249.458.200
Samlet gjeld øvrig kommunal virksomhet i %	82 %	82 %

Note 13 – Tap på fordringer

Ved behandlingen av kommunens årsregnskap for 2004, ble det avsatt til sammen 8 mill.kr. til påregnelige tap i forbindelse med opprydding i kommunens balanse. I årsregnskapet for 2006 er det i note 13 og 14 gjort detaljert rede for arbeidet med opprydding i balansen som da hadde pågått i flere år. Midlene var avsatt på eget disposisjonsfond. Oppryddingen har pågått kontinuerlig i årene etter dette og spesifisert i note for det enkelte år, som viser både avgang og tilgang på fondet. Siste rest av fondsmidler ble disponert i årsregnskapet for 2015.

Gjennom løpende avstemmingsarbeid i 2016 er det avdekket ytterligere tre saker som kan henføres til de forhold som skulle dekkes av avsetningen. Disse har man etter en vurdering av GKRS nr. 5, valgt å føre direkte mot egenkapitalen. Dette for ikke å forstyrre vurderingen av kommunens økonomiske stilling i senere år, herunder oppdekkingen av merforbruket fra 2014. Disse sakene er:

- Korreksjon av løpende saldo mellom konti for avsetning til pensjon i lønssystemet og mottatt faktura fra pensjonsleverandøren KLP. Her er påviste differanser etter 2007 resultatført i driftsregnskapet i henhold til anbefalingen i GKRS nr. 5, og en saldo på kr 2 626 043,85 fra før 2007 er ført ut mot egenkapitalen og reduserer denne. Det er på bakgrunn av en fullstendig bestandskontroll på alle nåværende og tidligere ansattes pensjonsforhold, som også har medført tilbakebetaling av pensjonsmidler fra KLP, at man nå har kunnet avdekke forholdet.
- Fordringer på NAV vedrørende refusjon på sykepenge knyttet til balansekonti benyttet av NLP frem til 2010. Her har kommunen i et samarbeid med NAV gjennomgått alle utstående enkelt krav og har gjennom dette fått innbetalt refusjoner senest i 2015. Gjenstående rest synes gjennom avstemmingen å kunne henføres til forhold før 2007 og er ført ut mot egenkapitalen og reduserer denne med kr 1 272 728,70 ut fra samme vurdering som over. I de løpende rutiner som er etablert i Agresso, vårt nye lønssystem, resultatføres alle avvik løpende på inneværende års resultatregnskap.
- Frem til 2001 ble låneadministrasjonen for Etableringslån utført av Kreditkassen med en tilhørende balansekonto i kommunens regnskap. Ved overføring til Lindorff låneadministrasjon ble alle lån overført med tilhørende lånesaldo pr lånekunde. Nye lån i Lindorff ble tildelt ny balansekonto. Det var forventet at summen av disse to konti, med små variasjoner som følge av forskjell mellom vedtaksdato og reell utbetaling, etter hvert skulle tilsvare den utlånsmasse Lindorff rapporterer fra sitt utlånssystem ved årsslutt. Løpende avstemming av årets transaksjoner over flere år viser fortsatt en differanse på lånesaldo, som kan henføres til overgangen mellom låneadministratorene. Ut fra samme vurdering som over er differansen ført ut mot egenkapitalen som gjennom dette styrkes med kr. 1 526 925,55.

Kundefordringer

I 2016 er det arbeidet systematisk og rutinemessig med maskinell og manuell oppfølging av kunderskontro som består av 23.869 personkunder og 10.287 eiendommer. Det er konstatert tap på kr 589 443,15, og inngått på tidligere tapsførte fordringer kr 106 486,25. Konstaterte tap viser en mindre økning fra 2015 og inngått på avskrevne fordringer viser også en mindre økning. Det arbeides fortsatt med et mindre antall enkeltsaker hvor verdien av det enkelte tap overstiger økonomisjefens fullmakter, og disse vil bli fremmet som egen sak for kommunestyret. Totalt sett anses tapsavsetningen ellers til å være tilstrekkelig, da tap på øvrig kundemasse synes å holde seg tilnærmet konstant på tross av at totalt utfakturert beløp øker.

Omsetning gjennom kommunal fakturering for 2016 var på ca. 285,5 mill. kroner og samlet konstatert og vurdert tap utgjør 0,24 % av omsetningen, så tapene er fortsatt lave. Omsetningen er fordelt på 43.992 fakturaer som er fulgt opp med 4 718 purringer og eventuelt etterfølgende innfordringstiltak, herunder inkasso gjennom Lindorff.

ÅRSREGNSKAP

KUNDEFORDRINGER		2016
Post	Spesifikasjon	Beløp
1	Årets konstaterte tap på fordringer	681 302,45
2	Årets avsetning for inkasso uten dekning overført overvåkning	0,00
3	Årets avsetning basert på en individuell vurdering	130 027,27
4	Årets avsetning basert på en generell vurdering	0,00
	Sum	811 329,72
5	Innbetalinger på tidligere avskrevne kundefordringer	-130 027,27
6	Resultatført i regnskapsåret	-681 302,45
7	Avsetning ved årets begynnelse	567 852,16
	Ny avsetning ved årets utgang	567 852,16

- Post 1 - er konstaterte tap på kundefordringer som følge av konkurs, varig insolvens eller foreldelse, og som er tapsført på årets regnskap innenfor økonomisjefens fullmakter i henhold til økonomireglementet.
- Post 2 - er avsetning til tap på saker som har vært gjennom ordinær inkasso uten dekning og er overført til overvåkning. Bevegelsen i denne fordringsmassen gjennom året er basert på maskinelle tilbakemeldinger fra vår samarbeidspartner på inkasso. Det har for 2016 etter en vurdering ikke funnet behov for å endre tidligere avsetning.
- Post 3 - er avsetning til tap på saker hvor innforingsfaglig vurdering tilsier høy risiko for tap basert på kravets alder og vurdering av skyldner. Bevegelsen i denne fordringsmassen gjennom året er vurdert, og redusert i tråd med overføring til post 2 over.
- Post 4 - ut fra samlet vurdering av bevegelsen i fordringsmassen og alderssammensetningen er det ikke funnet behov for å endre tapsavsetningen i regnskapsåret.
- Post 5 - inneholder innbetalinger på tidligere avskrevne kundefordringer som er inntektsført i regnskapsåret.
- Post 6 - viser årets resultatvirkning av fordringsbevegelsene
- Post 7 - viser inngående balanse ved årets begynnelse.

Note 14 – Anleggsmidler

Anlegg	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Gruppe 6	Finansiell leasing	Grand total
Anskaffelseskost	30.976.131	84.607.975	120.368.575	1.283.903.818	623.387.723	65.311.303	19.033.338	2.227.588.863
Akkumulerte avskrivninger	16.581.363	35.689.427	37.482.629	159.627.602	62.196.090		1.629.890	313.207.001
Tilgang i regnskapsåret	7.595.088	11.192.983	4.898.061	179.553.700	34.134.187	3.233.694	40.656.000	281.263.713
Avgang i regnskapsåret		1.764.775		504.740	46.200.000			48.469.515
Avskrivninger i regnskapsåret	3.313.884	7.805.119	7.660.737	37.093.765	12.795.114		2.516.355	71.184.975
Avgang akkumulerte avskrivninger		1.296.858		139.580	5.544.000			6.980.438
Nedskrivninger								0
Reverserte nedskrivninger								0
Bokført verdi	18.675.971	51.838.496	80.123.271	1.266.370.990	541.874.705	68.544.997	55.543.093	2.082.971.523

Orientering om grupper:

- Gruppe 1 har 5 års levetid
- Gruppe 2 har 10 års levetid
- Gruppe 3 har 20 års levetid
- Gruppe 4 har 40 års levetid
- Gruppe 5 har 50 års levetid
- Gruppe 6 er tomter som ikke avskrives

Ved overgang til anleggsregister integrert i anleggsmodulen til økonomisystemet, har ikke opprinnelig anskaffelseskost og akkumulerte avskrivninger latt seg konvertere. Den anskaffelseskost som vises er derfor nettoverdi av opprinnelig anskaffelseskost og akkumulerte avskrivninger pr 01.01.2010.

Avskrivning/nedskrivning i løpet av regnskapsåret:

Det er ikke foretatt nedskrivninger i regnskapsåret. Det er gjennomført ordinære avskrivninger for året med til sammen kr. 71 184 975,-. Avskrivningene er bokført i kommunens driftsregnskap.

Note 15 – Finansielle omløpsmidler

Kravet om noten vedrørende «Finansielle omløpsmidler» er ment å klarlegge forskjellige former for risiko knyttet til denne type plasseringer i form av markeds-, rente-, likvid-, valutarisiko, samt eventuell systematisk og usystematisk risiko i et aksjemarked.

Elverum kommune har plassert overskuddslikviditet fra ubrukte lånemidler og kortsiktig likviditetsoverskudd på høyrentekonti som ikke gir noen risiko for likvidene, og som har kort bindingstid.

Disse plasseringene vurderes derfor å falle utenfor notekravets egentlige formål.

Kommunens eksponering i markedet og fordeling på aktivaklasser er innenfor de vedtatte rammer i henhold til kommunens finansreglement. Det vises til nærmere beskrivelse av finansforvaltningen i årets beretning.

Note 16 – Interkommunalt samarbeid

Regnskap for interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 27 skal inngå i årsregnskapet til den kommunen hvor samarbeidet har sitt hovedkontor. Årsregnskapet omfatter regnskap for slikt samarbeid jfr regnskapsforskriften § 12 nr. 3.

Interkommunalt samarbeid PPT

Interkommunalt tiltak, jf KL § 27	PPT-samarbeid	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Elverum kommune (kontorkommunen)	5 073 431	
Overføring fra Stor-Elvdal kommune	506 076	
Overføring fra Våler kommune	749 815	
Overføring fra Åmot kommune	1 123 763	
Overføring fra fylkeskommunen	1 827 671	
Resultat av overføringer	9 280 756	
Egne inntekter etter formålet		555 723
Totale driftsutgifter etter formålet	9 836 479	
Resultat av virksomheten	-	
Disponering av resultatet		
Tilbakeført deltaker kommunene		
Overført til neste driftsår	0,00	
Udekket underskudd		

Det interkommunale samarbeidet vedrørende PPT-tjenesten bygger på en avtale mellom Elverum kommune som vertskommune og kommunene Stor-Elvdal, Våler og Åmot, samt Hedmark fylkeskommune.

Virksomheten er basert på kostnadsfordeling og årsavregningen blir anordnet i Elverum kommunes regnskap slik at virksomheten ikke vil gi noen resultateffekt for Elverum kommune.

Interkommunalt samarbeid legevakt

Avtalen er inngått med hjemmel i KL §§ 28-1a og 28-1b.	Legevaktsamarbeid	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Elverum kommune (kontorkommunen)	6 632 248	
Overføring fra Våler kommune	1 978 632	
Overføring fra Åsnes kommune	2 974 565	
Resultat av overføringer	11 585 445	
Egne inntekter etter formålet		3 065 905
Totale driftsutgifter etter formålet	14 651 350	
Resultat av virksomheten	-	
Disponering av resultatet		
Overføres deltaker kommunene		
Overført til neste driftsår	0	
Udekket underskudd		

Det interkommunale samarbeidet vedrørende Legevakten bygger på en avtale inngått mellom Elverum kommune som vertskommune og Åsnes og Våler kommune som samarbeidskommuner.

Virksomheten er basert på kostnadsfordeling og årsavregningen blir anordnet i Elverum kommunes regnskap slik at virksomheten ikke vil gi noen resultateffekt for Elverum kommune.

Interkommunalt samarbeid - Akutt Døgnplass (IKAD)

Interkommunalt tiltak, jf KL § 27	IKAD-samarbeid	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Elverum kommune (kontorkommunen)	5 000 000	
Overføring fra Stor-Elvdal kommune	786 900	
Overføring fra Åsnes kommune	2 341 585	
Overføring fra Våler kommune	1 158 989	
Overføring fra fylkeskommunen		
Resultat av overføringer	9 287 474	-
Egne inntekter etter formålet		373 034
Totale driftsutgifter etter formålet	8 867 134	
Resultat av virksomheten	793 374	
Disponering av resultatet		
Tilbakeført deltakerkommunene	793 374	
Overført til neste driftsår		
Udekket underskudd		

IKAD - interkommunale akutte døgnplasser - for somatiske pasienter. Det interkommunale samarbeidet bygger på en avtale mellom Elverum kommune som vertskommune og kommunene Stor-Elvdal, Våler og Åsnes.

Virksomheten er basert på kostnadsfordeling og årsavregningen blir anordnet i Elverum kommunes regnskap slik at virksomheten ikke vil gi noen resultateffekt for Elverum kommune.

Note 17 – Investeringsprosjekter

Noten tar kun for seg de større investeringsprosjektene og en mer detaljert oversikt er vist i regnskapsskjema 2B og rapportering på investeringsprosjektene i Årsmelding fra virksomhetene for 2016.

Regnskap per 31.12.2016 (1000 kroner)	Regnskap tidligere år	Revidert budsjett 2016	Regnskap 2016	Prosjekt regnskap
Eiendom				
Kjøp av kommunale boliger		10 189	10 384	10 384
24 demensboliger	12 442	68 592	62 885	75 327
Skole				
Rehabilitering Søbakken skole m/tilbygg	151 931	0	8 842	160 773
Oppgradering og påbygging Lillemoen	2 083	5 668	7 074	9 157
Ny skole i Ydalir	2 640	1 720	2 000	4 640
Helse og omsorg				
Helsehus alt 3	20 159	17 608	40 461	60 620
Kultur og fritid				
Uteanlegg terningen arena	17 288		2 103	19 391
Teknisk drift				
Langtidsparkering inkl Folkvangtomt	10 736	6 650	746	11 482
Rundkjøring og veg ved Nordmotomta	220		27 123	27 343
Vann		12 800	16 085	16 085
Avløp		9 200	10 280	10 280
Sum større investeringsprosjekter	217 499	132 427	187 983	405 482

Note 18 – Etterkalkyle for selvkosttjenester

Etterkalkylene for 2016 er basert på regnskap datert 31. desember 2016.

2016			
Etterkalkyle selvkost - Vann og Avløp	Vann	Avløp	Totalt
Gebyrinntekter	16 619 572	25 595 025	42 214 597
Øvrige driftsinntekter	145 356	130 784	276 140
Driftsinntekter	16 764 928	25 725 809	42 490 737
Direkte driftsutgifter	8 714 292	16 915 110	25 629 401
Avskrivningskostnad	5 772 134	6 863 458	12 635 592
Kalkulatorisk rente (1,68 %)	2 314 617	2 276 443	4 591 061
Indirekte netto driftsutgifter	562 507	823 739	1 386 246
Indirekte avskrivningskostnad	42 193	43 084	85 277
Indirekte kalkulatorisk rente (1,68 %)	3 659	4 286	7 945
Driftskostnader	17 409 402	26 926 120	44 335 522
Resultat	-644 474	-1 200 311	-1 844 785
Kostnadsdekning i %	96,3 %	95,5 %	95,8 %
Selvkostfond 01.01	1 787 471	5 624 891	7 412 362
+ Avsetning til selvkostfond	-644 474	-1 200 311	-1 844 785
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (1,68 %)	24 675	84 617	109 292
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	1 167 672	4 509 197	5 676 869
Gebyrinntekter	16 619 572	25 595 025	42 214 597
Gebyrgrunnlag	17 264 046	26 795 336	44 059 382
Finansiell dekningsgrad i % (gebyrinntekter/gebyrgrunnlag)	96,3 %	95,5 %	95,8 %
Regnskapsføringsforslag balanse	Vann	Avløp	Totalt
+/- 2.51xxxx Selvkostfond	-619 799	-1 115 694	-1 735 493
+/- 2.92xxxx Memoriakonto selvkostfond	0	0	0
Regnskapsføringsforslag driftsregnskap	Vann	Avløp	Totalt
1550 Avsetninger til bundne fond			
1950 Bruk av bundne fond	-619 799	-1 115 694	-1 735 493
Normalgebyr	Vann	Avløp	Totalt
Normalgebyr eksklusiv mva.	1 487	2 243	3 729
Normalgebyr inklusiv mva.	1 858	2 803	4 661

ÅRSREGNSKAP

2016 Etterkalkyle selvkost	Regulerings planer	Bygge- og eierseksj.- saker	Kart og oppmåling	Totalt
Gebyrinntekter	524.590	5.203.631	2.643.919	8.372.140
Øvrige driftsinntekter	39.800	167.591	149.740	357.131
Driftsinntekter	564.390	5.371.222	2.793.659	8.729.271
Direkte driftsutgifter	506.757	3.756.130	1.758.356	6.021.242
Avskrivningskostnad	1.706	177.115	12.270	191.091
Kalkulatorisk rente (1,68 %)	129	14.414	930	15.473
Indirekte netto driftsutgifter	67.836	1.869.336	340.724	2.277.896
Indirekte avskrivningskostnad	5.022	38.145	16.104	59.272
Indirekte kalkulatorisk rente (1,68 %)	1.243	9.569	3.523	14.335
Driftskostnader	582.694	5.864.709	2.131.907	8.579.309
Foreløpig resultat	-18.303	-493.487	661.752	149.962
+ Subsidiert	0	0	0	0
Resultat	-75.043	-204.046	109.116	149.962
Kostnadsdekning i %	96,9 %	91,6 %	131,0 %	101,7 %
Selvkostfond 01.01	0	0	112.501	112.501
+ Avsetning til selvkostfond	0	0	661.752	661.752
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (1,68 %)	0	0	7.466	7.466
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	0	0	781.719	781.719
Fremførbart underskudd 01.01	-75.771	-206.026	0	-281.797
- Underskudd til fremføring	-18.303	-493.487	0	-511.790
- Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd (1,68 %)	-1.430	-7.625	0	-9.055
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)	-95.504	-707.138	0	-802.642
Gebyrinntekter	524.590	5.203.631	2.643.919	8.372.140
Gebyrgrunnlag	542.893	5.697.118	1.982.167	8.222.178
Finansiell dekningsgrad i % (gebyrinntekter/gebyrgrunnlag)	96,6 %	91,3 %	133,4 %	101,8 %
Regnskapsføringsforslag balanse	Regulerings planer	Bygge- og eierseksj.- saker	Kart og oppmåling	Totalt
+/- 2.51xxxx Selvkostfond	0	0	669.218	669.218
+/- 2.92xxxx Memoriakonto selvkostfond	19.733	501.112	0	520.845
Regnskapsføringsforslag driftsregnskap	Regulerings planer	Bygge- og eierseksj.- saker	Kart og oppmåling	Totalt
1550 Avsetninger til bundne fond	0	0	669.218	669.218
1950 Bruk av bundne fond	0	0	0	0
Normalgebyr	Regulerings planer	Bygge- og eierseksj.- saker	Kart og oppmåling	Totalt
Normalgebyr eksklusiv mva.	22.402	4.285	21.149	47.836
Normalgebyr inklusiv mva.	28.003	5.356	26.436	59.795

Note 19 – Årsverk, godtgjørelse, revisjonshonorar

Antall årsverk

Tekst	2016	2015	2014
Antall årsverk	1.278	1.248	1.302
Antall ansatte	1.608	1.596	1.654
Antall kvinner	1.285	1.292	1.315
% andel kvinner	79,9 %	81,0 %	79,5 %
Antall menn	323	304	339
% andel menn	20,1 %	19,0 %	20,5 %
Antall kvinner ledende stillinger	63	63	67
% andel kvinner i ledende stillinger	67,0 %	67,7 %	65,0 %
Antall menn i ledende stillinger	31	30	36
% andel menn i ledende stillinger	33,0 %	32,3 %	35,0 %

Fordeling heltid/deltid

Tekst	2016	2015	2014
Antall deltidsstillinger	821	936	962
Antall ansatte i deltidsstillinger	821	861	877
Antall kvinner i deltidsstillinger	725	766	768
% andel kvinner i deltidsstillinger	88,3 %	89,0 %	87,6 %
Antall menn i deltidsstillinger	96	95	109
% andel menn i deltidsstillinger	11,7 %	11,0 %	12,4 %

Det vises til årsberetningens kapittel om «Likestilling og mangfold» for ytterligere og mer utdypende informasjon om likestillings- og mangfoldsarbeidet i kommunen i 2016.

Godtgjørelse til ordfører og administrasjonssjef:

Ordfører: Trekk- og oppgavepliktige ytelser kr 1.014.679,-
 Rådmann: Trekk- og oppgavepliktige ytelser kr 1.063.649,-

Begge stillinger er innmeldt i kommunens ordinære pensjonsordning.
 Arbeidsgivers andel av pensjon er ikke medtatt i beløpene over.

Revisors honorar:

	Regnskapsåret	Forrige år
Honorar for regnskapsrevisjon	kr 1.052.100	kr 1.061.508
Honorar for forvaltningsrevisjon/selskapskontroll	kr 654.525	kr 503.750
Avtalte kontrollhandlinger	kr 269.100	kr 232.500
Bistand	kr 21.375	kr 38.750
Sum honorar	kr 1.997.100	kr 1.836.508

Note 20 – Vesentlige fremtidige forpliktelser

Ved vurdering av kommunens regnskapsmessige stilling må det tas hensyn til følgende vesentlige fremtidige forpliktelser:

- Finansiell leasingavtale vedrørende Beredskapssenteret med EKI AS, nærmere opplysninger er gitt i note 25 - Lånegjeldsoppgave detaljert.
- Finansiell leasingavtale vedrørende driftsbygget på Elverum kirkegård med EKI AS, nærmere opplysninger er gitt i note 25 - Lånegjeldsoppgave detaljert. Avtalen er finansiert ved trekk i rammene til kirken, som opprinnelig hadde fått driftsmidler til å dekke finansiering av investeringen selv.
- Leieavtale med Terningen Arena Næring og Undervisning AS på produksjonskjøkken fra 2011 og for 30 år med en årlig leie på ca. 4,5 mill. kroner (inkl. mva.).
- Leieavtale med Terningen Arena Barnehage AS på Terningen Barnehage fra høst 2010 og for 30 år med en årlig leie på ca. 3,7 mill. kroner (inkl. mva.).
- Leieavtale med Terningen Arena Idrett og Kultur Drift AS for disponering av kommunal tid i Flerbruksanlegget fra 01.01.2011 og for 15 år med en årlig leie på ca. 5,9 mill. kroner, med opsjoner på forlengelse av avtalen. Elverum kommune har i 2012 kjøpt 100 % av aksjene i Terningen Arena Idrett og Kultur AS, som er 100 % eier av driftsselskapet. Det vises til *Note 8 – Aksjer og andeler pr 31.12.2016*.
- Det ble i 2011 vedtatt å gi kommunal garanti på 50 mill. kroner til EKI AS for gjennomføring av utbyggingsprosjekt for Hernes Institutt. Garantien er etablert overfor Sparebanken Hedmark i 2012.
- Det ble i 2014 vedtatt å gi kommunal garanti på 50 mill. kroner til Elverum Tomteselskap AS for kjøp av tomteareal i Ydalir og Prestmyra området med tanke på utvikling av boligtomter og tilhørende infrastruktur. Garantien er etablert overfor DnB og har en løpetid på 10 år.

Kostnader knyttet til disse forpliktelser er inntatt i kommunens vedtatte Økonomiplan 2017 – 2020.

Note 21 – Prinsippendringer

Det har i regnskapsåret 2016 ikke inntruffet forretningstilfelle som har ført til behov for prinsippendringer.

Konto for prinsippendringer spesifiseres slik pr 31.12.2016, som også var inngående balanse pr 01.01.2016:

Konto	Beløp
25810001 Prinsippendring ressurskrevende brukere 2008	-17 835 000,00
25810002 Prinsippendring feriepenger 1992/1994	17 170 356,07
25810003 Prinsippendring materialbeholdning 2001	127 793,01
25810004 Prinsippendring påløpte renter 2001	195 306,00
25810005 Prinsippendring MVA-kompensasjon 2001	-3 810 644,00
25810006 Prinsippendring 13. lønnskjøring skifte av lønssystem 2009	4 256 238,57
SUM	104 049,65

Note 22 – Gjennomføring av strykninger i årets driftsregnskap

Det er ikke foretatt strykninger ved avleggelsen av årets regnskap.

Note 23 – Samhandlingsreformen – hovedprinsipper for estimatet

Kommunal medfinansiering (KMF) av spesialhelsetjenesten ble avviklet fra 1.1.2015. Endelig årsavregning fra HelseDirektoratet for 2014 viser at kommunen var skyldig kr 136.782,-. Faktura fra HelseDirektoratet ble oversendt kommunen og betalt i januar 2016.

Note 24 – Oversikt over løpende rentesikringer

Langsiktig gjeld med fast rente:

Lån	Volum	Rentebinding til	Betaler	Bank
kk 29594	5.218.549	10.12.2017	3,36	KLP

Sikring av langsiktig gjeld med flytende rente:

Swap mot undeliggende lån	Volum	Løper fra	Løper til	Betaler	Mottar	Formål med sikringen	Swap-motpart
Swap mot Sertifikatlån 3	42.000.000	05.12.2012	06.12.2021	4,45	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120061	50.071.300	15.11.2012	16.11.2020	3,52	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120078	54.600.000	05.12.2012	05.12.2022	3,60	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120308	65.600.000	26.06.2012	28.06.2027	3,33	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20060052	20.865.000	24.01.2012	24.01.2018	4,60	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120061	50.071.300	15.08.2012	17.11.2025	4,09	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot Sertifikatlån 3	48.000.000	05.09.2012	05.12.2025	4,18	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot Sertifikatlån 5	100.000.000	27.03.2014	29.01.2025	2,99	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20100305	56.857.600	16.04.2007	18.04.2017	4,95	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
Swap mot KB_20100378	36.000.000	15.10.2009	15.10.2019	4,48	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
Swap mot KB_20120137	35.000.000	15.06.2009	17.06.2019	4,72	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
swap mot Sertifikatlåns 3	70.000.000	16.12.2010	07.12.2020	4,81	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
Swap mot KB_20120193	55.000.000	10.10.2011	11.10.2021	4,27	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB

Note 25 - Lånegjeldsoppgave detaljert - med beregning av minsteavdrag

OVERSIKT OVER KOMMUNENS SAMLEDE LÅNEOPPTAK OG GJELDSAVDRAG I ÅRET OG LÅNEGJELD VED UTGANGEN AV ÅRET - 2016												
Lån nr.	20120193	20100305	20080061	8317.50.29594	20060052	20120061	20100378	20100936	20120078	20110630	20110838	HB 69006
Kontornr.	24619105	24619098	24619097	24820033	24619095	24619100	24619091	24619093	24619102	24619096	24619099	24520100
Långiver	Norges komm.bank	Norges komm.bank	Norges komm.bank	Kommunekreditt	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Nordea Finans
Lånet nedbetalt												
IB 01.01.2016	70.367.590	68.197.530	34.880.040	11.318.549	21.059.930	105.706.160	38.000.000	47.902.400	117.655.040	20.000.000	27.384.000	249.050
Nye lån i regnskapsåret												
Ekstraord.avdrag												
Avdr.utgiftsført i regnskapsåret	4.852.940	4.546.500	1.995.280	6.100.000	2.340.000	5.563.480	2.000.000	2.395.120	5.472.320	-	1.304.000	249.050
Renter utgiftsført i regnsk.året	3.060.223	3.478.418	591.267	325.292	1.122.372	4.653.777	1.936.076	806.774	3.476.578	-	479.502	2.318
Korrigerings										Refusjon		
Virkelig gjeld	65.514.650	63.651.030	32.884.760	5.218.549	18.719.930	100.142.680	36.000.000	45.507.280	112.182.720	20.000.000	26.080.000	0

OVERSIKT OVER KOMMUNENS SAMLEDE LÅNEOPPTAK OG GJELDSAVDRAG I ÅRET OG LÅNEGJELD VED UTGANGEN AV ÅRET - 2016								Sum Lån eks Husbank
Lån nr.	20120308	20130041	20120137	s3	s4	s5	s6	
Kontornr.	24619104	24619106	24619103	24320030	24320040	24320050	24320060	
Långiver	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Sertifikatlån s3	Sertifikatlån s4	Sertifikatlån s5	Sertifikatlån 6	
Lånet nedbetalt								
IB 01.01.2016	90.905.440	139.998.680	58.568.400	166.107.049	81.622.170	208.300.800	208.764.000	1.516.986.828
Nye lån i regnskapsåret					100.000.000			100.000.000
Ekstraord.avdrag								-
Avdr.utgiftsført i regnskapsåret	4.228.160	6.222.160	3.253.800	-	3.346.941	2.429.200	850.560	57.149.511
Renter utgiftsført i regnsk.året	2.896.371	2.366.233	2.308.218	7.753.359	1.149.107	4.540.129	2.610.414	43.556.428
Korrigerings								
Virkelig gjeld	86.677.280	133.776.520	55.314.600	166.107.049	178.275.229	205.871.600	207.913.440	1.559.837.317

OVERSIKT OVER KOMMUNENS SAMLEDE LÅNEOPPTAK OG LÅNEGJELD VED UTGANGEN AV ÅRET - 2016												Sum gjeld Startlån Husbanken
Lån nr.	11520730 0	11495374-8	11503690-7	11506023-8	11508992-2	11513215-1	11516592-0	11524831-2	11528978-7	11532127	11534985	
Kontornr.	24719095	24719084	24719087	24719088	24719090	24719093	24719094	24719097	24719098	24719099	24719100	
Långiver	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	
Lånet nedbetalt		2030	2032	2033	2034			2038				
IB 01.01.2016	25.978.532	16.646.142	17.045.799	27.625.450	16.256.717	29.573.049	30.141.874	40.082.959	57.924.979	65.000.000		326.275.501
Nye lån i regnskapsåret											65.000.000	65.000.000
Ekstraord.avdrag								18.198.449				18.198.449
Avdr.utgiftsført i regnskapsåret	954.093	972.956	866.527	1.226.480	711.397	1.222.868	1.182.162	1.131.977	1.926.345	2.069.271	1.074.298	13.338.374
Renter utgiftsført i regnsk.året	505.613	359.031	328.235	601.396	314.158	654.609	665.938	503.138	922.606	1.036.159	526.613	6.417.497
Korrigerings												0
Virkelig gjeld	25.024.439	15.673.186	16.179.272	26.398.970	15.545.320	28.350.181	28.959.712	20.752.533	55.998.634	62.930.729	63.925.702	359.738.678

ÅRSREGNSKAP

OVERSIKT OVER KOMMUNENS SAMLEDE LÅNEOPPTAK OG GJELDSAVDRAG I ÅRET OG LÅNEGJELD VED UTGANGEN AV ÅRET - 2016					
Lån nr.			Sum	Sum gjeld	
Kontornr.	24831042	24831044	finansiell leasing	totalt	Sum gjeld etter anordning
Långiver	Beredskapsentere t Finansiell leasing	Driftsbygg Elverum kirke Finansiell leasing			24320003 Anordnet avdrag pga. for lite betalt ihht. minsteavdragsregel
Lånet nedbetalt					
IB 01.01.2016	39.801.619	17.403.448	57.205.067	1.900.467.396	1.900.467.396
Nye lån i regnskapsåret				165.000.000	165.000.000
Ekstraord.avdrag				18.198.449	18.198.449
Avdr.utgiftsført i regnskapsåret	1.576.930	87.069	1.663.999	72.151.884	1.789.267
Renter utgiftsført i regnsk.året	1.167.598	789.441	1.957.039	51.930.965	51.930.965
Korrigerings				-	-
Virkelig gjeld	38.224.689	17.316.379	55.541.068	1.975.117.063	1.975.117.063

Beregning av krav til minsteavdrag

Forenklet formel for beregning av minsteavdrag					
Betalte avdrag					58.813.510
Krav til minste- avdrag	Årets	Bokført verdi	Lånegjeld		
	avskrivninger	anleggsmidler			
	71.184.975 /	1.849.070.558	1.574.191.895		60.602.777
Differanse					-1.789.267
Anordnet avdrag					1.789.267
Ny Differanse					0

Elverum kommune betaler ihht. lovens krav til minsteavdrag via resultatført anordnet avdrag.